

DAMAGE BOOK

**THE BOOK WAS
DRENCHED**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200789

UNIVERSAL
LIBRARY

ಕವಿ ಹೇಮಂತರು

ಹೇಮಂತರು ಈಗ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. 'ಸ್ನೇಹಸೂಕ್ತ' ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಕವನ ಸಂಕಲನ! ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರೆದು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟು ಇಟ್ಟ ನೂರಾರು ಕವನಗಳಿಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಆಯ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಏನೋಪರ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯು ಅವರ 'ಭಗ್ನ ಮಂದಿರ'ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ನಿರರ್ಶನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇಮಂತರ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಕವಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿವೆ ಯೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯ ಸೌಂದರ್ಯದೊಡನೆ ಭಾವನೆಯ ಮಾಧುರ್ಯ ಬೆರೆತುಕೊಂಡು ನುಡಿಯ ನಯವಾದನೇಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಹಾಸುಮೊಕ್ಕಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವರ ಈ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸುಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸುವರೆಂದು ನಾವು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ನೇಹ-ಸೂಕ್ತ

ಹೇಮಂತ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಕೇತನ, ಹೈದರಾಬಾದು

ಪ್ರಕಾಶಕರು:
ಹಿತ್ಯ ನಿಕೇತನ, ಹೈದರಾಬಾದು

Checked 1965

CHECKED 1953

೧೯೫೨

ಮುದ್ರಕರು:
ಸಾಧನಾ ಪ್ರಿಂಟರಿ, ಬಾಗ್‌ಲಿಂಗಂಪಲ್ಲಿ, ಹೈದರಾಬಾದು.

ಶ್ವೇತ-ಪತ್ರ

ಕವಿತಾ ಸೂಚಿ

೧.	ಸ್ನೇಹ-ಸೂಕ್ತ	೧.
೨.	ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸ	೨.
೩.	ಮೇಘಮಯೂರ	೩.
೪.	ಉಷಾ-ವೀಣೆ	೪.
೫.	ವಸಂತಲಕ್ಷ್ಮಿ	೧೧.
೬.	ರಾಧಿಕೆ	೧೪.
೭.	ಸಂಗಮ	೧೬.
೮.	ಸಂಧ್ಯಾ-ಸೂಕ್ತ	೧೮.
೯.	ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ	೨೨.
೧೦.	ಭಾಗ್ಯಸಖಿ	೨೫.
೧೧.	ಪ್ರಭಾತ	೨೭.
೧೨.	ಆಗ್ನಿ ಗಾಥ	೨೯.
೧೩.	ಕ್ಷಿತಿಜಯಕ್ಷ	೩೬.
೧೪.	ಬೆಳಕು ಬೆಳೆದ ಈ ಹಿತ	೩೮.
೧೫.	ಮಮತೆಯ ಮೂರ್ತಿ	೪೧.
೧೬.	ಕವನ ಕಂಬನಿ !	೪೨.
೧೭.	ಭೂಮಿತಾಯಿಗೆ !	೪೬.
೧೮.	ಅಸೆ	೪೭.
೧೯.	ಸೋತವನ ಹಾಡು	೪೮.
೨೦.	ಉನ್ನಾದ ಗೀತ	೫೧.
೨೧.	ಸ್ನೇಹ-ಸಿಂಧು	೫೩.
೨೨.	ಪ್ರಣಯಗುರು	೬೦.
೨೩.	ಇರುಳು-ಕಳೆಯಿತು	೬೨.
೨೪.	ಸಂಜೆಗೆ	೬೩.
೨೫.	ಅಮೃತ ಕ್ಷಣ	೬೫.
೨೬.	ಎನಿತುಕಾಲ	೬೬.
೨೭.	ಇರುಳ ದೇವಿ ಬಾ	೬೮.
೨೮.	ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ	೭೦.
೨೯.	ಕಾದಿಹಳು ಭೂದೇವಿ !	೭೧.
೩೦.	ದೀಪಾವಳಿ	೭೩.
೩೧.	ರಾತ್ರಿಗೆ !	೭೫.
೩೨.	ಸ್ವಪ್ನಹರಿಣಿ	೮೦.
೩೩.	ವಸುಂಧರಾ ಗೀತ	೮೪.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಜೀವನವು ವಿಕೃತವಾದಾಗ ಜೀವ ಮರಣಕ್ಕೇ ಶರಣಾಗುವದು; ಇದು ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಜೀವಿತದ ರೌದ್ರ ಭಯಾನಕ ಚಿತ್ರ; ಇದರಿಂದ ಶೋಕಾಕುಲಿತನಾದ ವಾಣಿ ಜಿಗುಪ್ಸಿತದಿಂದ ರಂಜಿತವಾಗುತ್ತದೆ; ನಿಶಾಚರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭೂತ ಜಾತಿಗಳು ಆಕರ್ಷಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗೌಣ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಜತತ್ತ್ವ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದ ಮಾಯಾವಿಕತೆಯು ತನ್ನ ಗೊಡ್ಡಾಟಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣಕೊಟ್ಟು ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಗ, 'ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಕೃತದ ದರ್ಶನವಾಗುವ ದೆಂದು?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯಕ್ಷ ಕೇಳುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅದರದರ ಪೌರುಷವು ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ವಯಂಭು ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣು ಅದರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉನ್ಮೀಲಿತವಾದಾಗ ಜೀವವು ಕವಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ವೈಭವವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ದೈವಿಕ ವಿಭೂತಿಯಿಂದ ವಿಸ್ಮಿತರಾಗಿ ಬರಿ ಸ್ತಂಭಿತರಾಗದೆ ಆ ಅದ್ಭುತವು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡೇವು ಎನ್ನುವ ವೀರ ಭಕ್ತರ ಪ್ರಚಂಡ ಉತ್ಸಾಹವು ಆವಿಭೂತವಾಗಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನೂ ಇದಿರುಗೊಂಚು ಬರವಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಜೀವನವು ಹುಸಿಯಾಗಿ, ಅದೊಂದು ಕಲಾರತಿಯ ಪ್ರಹಸನದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಬರಬರುತ್ತ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಉಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಅದು ಈಡಾಗುವದು. ಹೀಗಾಗಿ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಬೀಭತ್ಸವು ಆದರ್ಶವಾದವನ್ನು ನಾಸ್ತಿಕ ಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಕಾಣುವದು. ಖೊಟ್ಟಿ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ಮಗ್ಗುಲಿಂದ ಬಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ಏನು? ಅದರ ನಾದದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕದ ಧ್ವನಿಯಿರುವದಿಲ್ಲ. ಜೀವನದ ನೀರಡಿಕೆ ಆರುವದು ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಶುದ್ಧ ನೀರಿನಿಂದ. ನೀರಾದ ಅಮಲು ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸದು. ಇಂದಿನ ರಾಜ ಪ್ರಜಾಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಹಸಿವಿದೆ.

(ii)

ಅದನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಸುವಿಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಸುಕಿದೆ, ಪಕ್ಕು ಮಾಧುರ್ಯವಿಲ್ಲ. 'ಹೇಮಂತ'ರ ಕವಿದೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಕೃತ್ಯಂತರ್ಗತ ಮಹಾ ಮಾತೆಯ 'ಸ್ನೇಹ'ದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾಧುರ್ಯದ ಬೀಜವನ್ನು ಕಂಡು, ಕಾವ್ಯ ಸೂಕ್ತಗಳಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ 'ಹೇಮಂತ'ರ 'ಸ್ನೇಹಸೂಕ್ತ'ವು ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹವಾದರೂ ಪ್ರೌಢವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಾಲ್ಯದ ತಪ್ಪಡಿಗಳ ಚಂದವೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ನವೀನ ಕವಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಮಂತರ ಕವಿಧ್ವನಿಯು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಲಾಸದಿಂದ ಮೈದೋರಿದೆ. ಅವರ 'ಭಗ್ನಮಂದಿರ' ಕಾದಂಬರಿಯು ಅನೇಕರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯಿಂದ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರದವರಾಗುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಬೆಳಗಾವ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯ ಕಳೆದು ಪೂನಾ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತು ಕಲಿಸಿ, ಧಾರವಾಡದವರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಸಿ, ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಪಡೆದು ಈಗ ಭಾಗಾನಗರ (ಹೈದರಾಬಾದ) ದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಗುರುಗಳಾಗಿರುವ ಹೇಮಂತರು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ ಗೂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸಂಚಾರದಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡದ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯ 'ಬಾನುಲಿ'ಯಿಂದ ಇವರ ಗೀತವು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ನಿನಾದಿತವಾಗಿ 'ಸ್ನೇಹ' ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲೆಂದು ನಾನು ಅಶಿಸು ಶ್ರೇನೆ.

ನಾ ವಿರಹಿತ ದೈವ ಹೀನ

ಶೋಕವಿದ್ಧ ಏಕಲ ದೀನ'

ಎಂದು ಕಲ್ಪನೆಯ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೋರುವ ಈ ಕವಿಯು ಪ್ರಳಯ ಮೇಘಮಾಲೆಯ ಮಯೂರ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ

'ಭವ್ಯಭೀಕರಾ ಬೃಹದಾಕಾರಾ

ರುದ್ರವಾದರೂ ಶುಭಶ್ರೀಕಾರಾ'

ಎಂದು ಒಂದು ಸೌಂದರ್ಯ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ.

ಏನಿದ್ದರೂ 'ಈ ಲೋಕವು ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥ-
ಹೃನ್ನದಿಗಳು ಬೆರೆಯಲು'

ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ನದಿಗಳೇನೂ ನೀರಾವರಿ ಖಾತೆಯ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲ! ಅದರದರ ಅಂಕುಡೊಂಕು ರೀತಿ ಅವಕ್ಕೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅವುಗಳ ಕೂಡಲವು ಪ್ರೀತಿ ತೀರ್ಥವಾಗುವದು. 'ಸಂಗಮ'ದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಧುರ ಸ್ವರ ಕೇಳಬರುವದು. 'ಸಂಧ್ಯಾಸೂಕ್ತ'ದಲ್ಲಿ — ಜೀವನವು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಅಹುದು, ಅದರೆ ಅದು ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಅಹುದು; ಕುರು ಡರ ಜೀವನವು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯ; ಕಣ್ಣುಳ್ಳವರ ಬಲಿದಾನವು ಅಮರತೆಯ ಸ್ಮಾರಕ! 'ಬುದ್ಧ ಬೋಧಿಯು ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿತು' ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಜೆ ಗೆಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬೋಧವಾಗುತ್ತದೆ.—

ಅದರೇನು? ಬಹಿರಂಗಕ್ಕೂ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೂ ಸಾಮರಸ್ಯ ಮಾಡುವ ರಂಗಭೂಮಿ ಇನ್ನೂ ತೆರೆಯ ಮರೆಗಿದೆ.

'ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ
ತೆರೆದು ಹೃದಯ ಸ್ನೇಹಲ'

ಎಂದು ಕವಿಹೃದಯ ಚೀರುತ್ತದೆ, ಕೋರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮಧುರಾ ನುಭವದಿಂದ

'ಕಲಿತ ಜಗದ ಸಂಘರ್ಷಿತ-ದ್ವಿತೀಯಾಕ ತುಂಬಿತು
ಮರೆತ ಮನದ ನೂರು ಸುಖದ ಹಿಗ್ಗುಹಾಡು ಹೊಮ್ಮಿತು'

ಎಂದು ಕವಿಗನಿಸುವದು.

'ಅಗ್ನಿಗಾಥ' ಓಜಸ್ವಿಯಾದ ಕವನ.

'ಸಾಯಬೇಕಾದುದನು ಸಾಯಿಸು
ಲೋಕದೊಳತೊಂದನ್ನೆ ಬೆಳೆಯಿಸು
ಬೆಳಗು ಜಾ ಬೆಳಕೆ!'

ಎಂಬ ಕೆಚ್ಚಿನ ನುಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವದು. ಆಮೇಲೆಯೂ ಹೊಸ ಸ್ತೋತ್ರಜಗಳ ತೆರೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಲೆ ಇವೆ. 'ಬೆಳಕು ಬೆಳೆದ ಈ ಹಿತ'

ಎಂಬ ಭಾವಗೀತದಲ್ಲಿ ಒಳಹೊರ ಬೆಳುದಿಂಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಅದೊಂದು ಪ್ರಣಯ ಗೀತದ ಮಾಧುರ್ಯ ಪಡೆದಿದೆ.

ದಿನಂಗತ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿಯವರ ನಿಯಾಣ ಕುರಿತು ಬರೆದ 'ಕವನ ಕಂಬನಿ'ಯು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ನಿರರ್ಗಳತೆಯಲ್ಲಿಯೂ 'ಹೇಮಂತ'ರು ಭಂದವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. 'ಸೋತವನ ಹಾಡಿ'ನಲ್ಲಿ ಮೃದು ಮಧುರವಾಗಿ ವಿಡಂಬನವು ಬೆರೆತುಕೊಂಡ ಭಾಸವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸದೊಂದು ರುಚಿಯುಂಟಾಗುವದು. 'ಸ್ನೇಹ ಸಿಂಧು' ಎಂಬ ಕವನದಲ್ಲಿ 'ಅಗ್ನಿ ಮೀಳೆ'ಯ ಕೆಚ್ಚು ನವೀನ ಕಾಂತಿಯನ್ನೂ ರಮಣೀಯತೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿದೆ. ಪ್ರಣಯ ಗುರುವಿನ ಸಂನ್ವಿಧಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ನಂಬಿಗೆಯ ಊರ್ಮಿ ಕವಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿದೆ. 'ಸಂಜೆಗೆ' ಎಂಬ ಪ್ರಗಾಢ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಅದು ಔನ್ನತ್ಯ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. 'ಎನಿತು ಕಾಲ'ದಲ್ಲಿ ಕವಿಹೃದಯದ ಮಿಡಿತ ಸಿಡಿತ ಸ್ಫುಟವಾಗುವದು. 'ರಾತ್ರಿಗೆ' 'ಸ್ವಪ್ನ ಹರಣ'ಗಳಲ್ಲಿ ಕವಿ ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸವು ಚೆಲ್ಲವರಿದು ಈ ಸಂಗ್ರಹದೊಳಗಿನ 'ವಸುಂಧರಾ ಗೀತ'ದಲ್ಲಿ 'ಸ್ನೇಹ ಸೂಕ್ತ'ದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸೂತ್ರಗಳೂ ಈ ಒಂದೆ ಗೀತದಲ್ಲಿ ಪಟವಾಗಿ ನೆಯ್ದಿ ಪಡೆದಿವೆ. ಇಂತು, ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ವೈಯೂ, ಅಂಚೂ, ಸೆರಗೂ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೊಂದು ಚೆಲುವಿನಿಂದ ಮಿರಗುತ್ತಿದೆ.

ಕವಿಯು ಈ ಮೊದಲನೆಯ ತಾನವೆ ಒಂದು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಶ್ರವಣದಿಂದ ನನಗಾದ ಸುಖವೇ ಉಳಿದ ರಸಿಕರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬರುವದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. 'ಹೇಮಂತ'ರು ಶಕ್ತಿ-ಮಾಧುರ್ಯ ಸಮನ್ವಿತವಾದ ಉಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಾಡಿನ ಜನರ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತುಂಬುವಂತೆ ಮಾಡುವರಾಗಿ ನಾನು ಹಾರಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಶಿವನುಂಗಿ ನುಂಗಿ ನಿಂತ ಮೌನವಿಂದು ಮುಖರಿತ
ದುಃಖದಷ್ಟು ಭಾವಗಳೂ ನೋಡು ಸುಮನ ಪುಲಕಿತ
ಮನದ ಹಿಮವು ಕರಗುತ್ತಿಹುದು ಜೀವ ಜಮುನೆ ಲಹರಿತ
ಅಧರ ಅದುರೆ ಮಧುರ ಮದಿರೆ ನುಡಿಸುಡಿಯಲಿ ಗಂಧಿತ

ಸ್ನೇಹ-ಸೂಕ್ತ

ಎಳು ಮಾತೆ

ಜನ್ಮದಾತೆ

ಹೇ ಸ್ನೇಹದ ಮೂರುತಿ |

ಕೇಳಿ ಬಂದೆ

ತಾಯೆ, ನಿನ್ನ

ಮೊಲೆ ಹಾಲಿನ ಕೀರುತಿ |

(೨)

ತನ್ನ ರಕ್ತ ತಾನೆ ಹೀರಿ

ತನ್ನ ಮಾಂಸ ತಾನೆ ಸವರಿ

ನಿಂತಿರುವಳು ಪೃಥ್ವಿಗೌರಿ

—ಬರಿ ಎಲುಬಿನ ಹಂದರ |

ಚೀರುತಿಹುದು ಜೀವ ಹಲುಬಿ

—ನಾ ಕಂಬನಿ ಕಂದರ

(೩)

ಬುವಿಯೆದುರಿಗೆ ಬಾನಗುವರಿ

ನುಂಗಿ ತನ್ನ ಕಿರಣಲಹರಿ

ಮಂಗಲವನು ಮುರಿದ ಮಾರಿ

—ಅದೊ ಭೀಕರ ಶರ್ವರಿ |

ಕಣ್ಣಿಂಗಿರೆ ನಿಂತಿರುವಳು
ಯಮರಾಜನ ಸೋದರಿ !

(೪)

ಭೀತ ವಿಶ್ವಕೇಳುತಿಹುದು
ನಿನ್ನ ಸೆರಗಿನಾಸರೆ
ಎದೆ ಹಸಿದಿದೆ ಹಂದಾ ಬರಲಿ
ನೋಲೆ ಹಾಲಿನ ಸವಿದೋರೆ

ನಿನ್ನ ವಿನಾ ಜೀವೆವೆಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ವಿನಾ ಭಾವವೆಲ್ಲ

ನೀ ಕಾಯುವ ಕಲ್ಪವಲ್ಲಿ
ನಂಜುಂಡನ ಕಂಗಳು
ಉರಿಯುತಿಹವು; ಬಾರೆ, ನೀನೆ
ಗೌರಿ ಗಂಗೆ ತಿಂಗಳು !

ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸ

ವಿಶ್ವಜನ್ಮ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ
ಅನಾದಿ ಕಾಲದಾದಿಯಲ್ಲಿ
ಬ್ರಹ್ಮನಿರಲು ತಪಸಿನಲ್ಲಿ
ಕುಣಿದೆಯವನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ
ಕೊನರಿತೆನಲು ಮಿಂಚುಬಳ್ಳಿ
ಹೇ ಸುಂದರಕಲ್ಪನೆ
ಚಿರ ಚೆಲುವಿನ ಜೇತನೆ !

ಸುರಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಉನ್ನೇಷಿತ
ಲೀಲಾತುರ ಮನಸ್ಸೂರ್ತಿತ
ಈ ವಿಶ್ವವು ಉಲ್ಲೇಖಿತ-
ವಾಯ್ತು ಕಾಲಪಟದಲಿ
ನಿನ್ನ ಭವ್ಯ ಕಲೆಯಲಿ !

ನೀ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಮಲಾಸನ
ವಿಶ್ವ ಕವಿಯ ನವಿಲಾಸನ
ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಗಳ ಪದ ಬಂಧನ
ಓಂಕಾರದ ಸ್ವರ ಸ್ಯಂದನ
ರಚಿತ ಕಾವ್ಯನಂದನ
ಚೆಲುವು ನೀ ಚಿರಂತನ !

ನೆಲಜಲಗಳ ಈ ಪರಿಸರ
ಜ್ಯೋತಿಸ್ವಯ ನೀಲಾಂಬರ
ದಿಗ್ಗಂತಿಯ ತಟ ಸುಂದರ
ತುಂಬಿ ಹರಿಯೆ ಸುಖ ಸಮೀರ
ಈ ಜೀವನವೇ ನಿರಂತರ
ದೇವ ನಾಟ್ಯಚಾಲಕ
'ನಟ'ಯು ನೀನು ಕಲ್ಪಕ !

ಏಕಂ ಸತ್ ಹಲವಾಯಿತು
ಬಣ್ಣದ ಬಗೆ ಚೆಲುವಾಯಿತು
ಇಳಿನೇಸರ ಸುತ್ತರಿಯಿತು
ಹಗಲಿರುಳಿನ ಬೆಂಬತ್ತಿತು
ಋತುಋತುಗಳ ಕಳೆಯರಳಿತು
ಸೊಗದುಟಿಯಲಿ ಕಹಿಯಿಳಿಯಿತು
ಮುನ್ನ ಡೆಯಿತು ನಾಟಕ
ನವರಸಗಳ ಪೋಷಕ !

ನೀ ಚೆಲುವಿನ ಮೂಲ ಕಿರಣ
ಮನದಾಸೆಯ ಮಿಂಚಿನ ಕಣ
ಎದೆಯೊಲವಿಗೆ ಪ್ರಾಣಪವನ
ನೀನದವ್ಯು ಚೇತನೆ
ಭಾವಸ್ಫುರಣ ಕಾರಣೆ !

ಅಳಿದು ಹೋದ ಜಗದೋರುವೆ
ನಾಳೆ ಬರುವ ಯುಗ ತೆರೆಯುವೆ

ಇಂದಿಗು ಚಿಲುವಿತ್ತು ಮೆರೆನೆ
ಲೋಕಕೆ ಸವಿದೋರುವೆ
ನೋಹದಿ ಜನ ಬಿಗಿಯುವೆ !

ಹೇ ಕಲ್ಪನೆ ನೀನು ಮಮತೆ
ಸಾನುಭೂತಿ ಜಲದ ಒರತೆ
ಜನದೆಯೆಲಿ ಕೊರೆವ ಕೊರತೆ
ನೀನು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವೆ
ಹಣೆಗೊಲವನು ಸವರುವೆ !

ಇದು ಮರಣದ ಘೋರ ಶಯ್ಯೆ
ಅಲ್ಲಿ ನಿಲಲು ನಿನ್ನ ಛಾಯೆ
ಯಮನೆನಿಪನು ನೋಹ ಮಾಯೆ
ನನೋ ನಿನಗೆ, ಕಾವ ತಾಯೆ!
ನಿಲ್ಲು ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಿ
ಭಾವಸರಸ್ತೀರದಿ !

ನೀ ಕೆತ್ತಿದೆ ದೇವ ಮೂರ್ತಿ
ಮನದಿ ಬಿತ್ತಿ ಭಾವ ಭಕ್ತಿ
ದೇವನೊಲಿಪ ಸುಧಾಸೂಕ್ತಿ
ತೆರೆದು ತೋರೆ ಕೊನೆಯ ಮುಕ್ತಿ
ವೇದವೆಲ್ಲಿ 'ನೇತಿ, ನೇತಿ'
ಅಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿನಿ
ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧ ಹಾಸಿನಿ !

ಜನವಾಗಿದೆ ಹಾಳು ಹೋಳು
ಕಹಿಯಾಗಿದೆ ಜಗದ ಬಾಳು
ಬರಡಾಗಿದೆ ಕೊರಡು ಕರುಳು
ತೆರೆ ನಿನ್ನಯ ತಾಯ ತೋಳು
ಒಲವಿನ ಸಿರಿ ತುಳುಕಲಿ
ಕೆಳೆಯ ಚೆಲುವು ಅರಳಲಿ !

ಎರಡಾಗಿರೆ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು
ಜಗದಿರವಿನ ಕುಟಿಲ ಕಂಡು
ತೆರೆಯೆ ತಾಯೆ ಸ್ನೇಹಸದನ
ಎದೆ ಬೆರೆಯುವ ಬಂಧನ
ದೇವಿ ನಿನಗೆ ವಂದನ
ದೇವಲೋಕ ನಂದನ !

ನಾ ವಿರಹಿತ ದೈವಹೀನ
ಶೋಕ ವಿದ್ಧ ವಿಕಲ ದೀನ
ಬಾ ಕಲ್ಪನೆ, ಭಾಗ್ಯಕಿರಣ
ಪದ್ಮರಾಗ ನಿನ್ನ ಚರಣ
ನನ್ನೆದೆಯಲಿ ನಿಲ್ಲಲಿ
ಭಾವ ಭಕುತಿ ಬೆಳೆಯಲಿ !

ಬಾಳೆಂಬುದು ಮುಳ್ಳು ಕಂಟೆ
ಬೆಳೆಯಿತೆನ್ನ ರಕ್ತವೀಂಟೆ
ಬಾ ಕಲ್ಪನೆ, ಸ್ವರ್ಗ ದಾಂಟೆ

ನನ್ನೆ ದುರಲಿ ನಿಂದಿರೆ
ಹೇ ದೇವನ ಇಂದಿರೆ !

ಈ ಅಲುಗಿನ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ
ಮೊನೆ ಮುರಿಯುವ ಚೆಲುವ ಚೆಲ್ಲಿ
ಸಪ್ತ ವರ್ಣ ನೃತ್ಯ ಕೆರಳಿ
ಕಂಪು ತಂಪು ಹೊಮ್ಮಿ ಬರಲಿ
ಒಲವಿನ ಹೂ ಹರುಷ ನಿಲಲಿ
ಜ್ವಲದ್ವೀಪ ಮಲ್ಲಿಕೆ
ಬಾರೆ ಹೈದಯ ತಲ್ಲಕೆ !

ನಿನ್ನ ಒಲವು ನಿನ್ನ ಚೆಲುವು
ಸ್ವಪ್ನ ಲೋಕದಮಿತ ನಲಿವು
ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಗಿದೇ ಬಲವು
ನಿನ್ನೆ ಡೆಯಲಿ ಜಗದ ಇರವು
ಬಾ ನಿಂದಿರು ಕಲ್ಪನೆ
ಇದೆಯೊಂದೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ !

ಮೇಘಮಯೂರ

ಕೃಣೆಯ ತೊಡಗಿತು ಮೇಘಮಯೂರ
ಭವ್ಯಭೀಕರಾ ಬೃಹದಾಕಾರ
ರುದ್ರವಾದರೂ ಶುಭಶ್ರೀಕಾರ
ಕುಣಿಯ ತೊಡಗಿತು ಮೇಘಮಯೂರ |

ಗಗನರಂಗವನು ತುಂಬಿ ಬೆಳೆಯಿತು
ಚಿಕ್ಕೆಗಣ್ಣಿನಾ ಸಿಚ್ಚೆ ಹರಡಿತು
ಸಿಡಿಲು ಮಾಲೇರುಲಿ ಮುಡಿಯ ಕಟ್ಟಿತು
ಧಕಫೋಂ ಧಕಫೈ ಕಾಲು ಹಾಕಿತು |

ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಲಿ ಗೆಜ್ಜೆ ನುಡಿಯಿತು
ವೃದಂಗ ಬಾನೊಳು ಗುಡುಗು ಮೊಳಗಿತು
ಪದ ಘಟ್ಟನೆಯಲಿ ಭುವನ ನಡುಗಿತು
ಕುಣಿದ ಭಾವದಲಿ ಮಿಂಚು ಮೆರೆಯಿತು |

ಬುವಿಯ ದೇಗುಲದ ಬಾಗಿಲೆದುರಿನಲಿ
ಚಿಕ್ಕೆ ಚಿಗಿತ ಅಂಗಳದ ರಂಗದಲಿ
ದೇವದಾಸಿ ಕುಣಿದಂತೆ ಕುಣಿಯಿತು
ದೇವಲೋಕವೇ ನಿಂತು ನೋಡಿತು |

ಹಾಲು ಜೇನು ಜಲಕುಂಭವೆತ್ತಿತು
ನೀಲಕಂಠನಭಿಷೇಕ ನಡೆಯಿತು
ಜಗ ಮೂಕವಾಗಿ ತಲೆವಾಗಿ ನಿಂತಿತು
ಇಂದ್ರಲೋಕವತಿ ಚಕಿತವಾಯಿತು |

ಮುರಿಯ ಬಂದಿತೆನುವಂತೆ ಕುಣಿಯಿತು
ಪ್ರವತ್ತ ಪ್ರಳಯಾವೇಶ ಬೆಳೆಯಿತು
ಸುಪ್ತ ಸಮೀರಣ ರೊಚ್ಚಿಗಿದ್ದಿತು
ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರದಿ ಹುಚ್ಚು ಕುಣಿಯಿತು |

ಬೆಂದ ನೆಲವು ಎದೆ ತೆರೆದು ಬೇಡಿತು
ಕಮರಿ ಹೋದ ಕಾಡೆಲ್ಲ ಕೆದರಿತು
ಕಣ್ಣು ಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತ ಗುಡ್ಡ ನೋಡಿತು
ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ಹಾತೊರೆದು ನಿಂತಿತು |

ಮರಣ ಬಂದರೂ ಹರಣ ಸೋಕ್ಕಿತು
ಚರಣ ಚರಣದಲಿ ಬೀವ ಚಿಗುರಿತು
ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಚಿಮ್ಮಿತು
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಾಳು ಬೆಳೆಯಿತು |

ಮಣ್ಣನೆತ್ತಿ ಅರಮನೆಯ ಕಟ್ಟಿತು
ಇಂದ್ರ ಚಾಸಗಳ ಚೆಲುವ ತೋರಿತು
ಬೆಂದ ಬಾಳಿನಲಿ ತಂಪನೆರೆಯಿತು
ಬಂದುದೆಲ್ಲ ಬಹು ಚಂದವಾಯಿತು |

ತೊಳೆದು ಹೋಯಿತೆಲೆ ಜಗದ ಮೈಲಿಗೆ
ಇಟ್ಟಿತೆಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಧೂಪ ದೀವಿಗೆ
ಮನದಿ ಅರಳಿಸಿತು ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ
ಭಾವ ಭಕುತಿಯಲಿ ದೇವ ಪೂಜೆಗೆ |

ಕುಣಿಯ ತೊಡಗಿತು ಮೇಘಮಯೂರ
ಭವ್ಯ ಭೀಕರ ಬೃಹದಾಕಾರ
ರುದ್ರವಾದರೂ ಶುಭ ಶ್ರೀಕಾರ
ಕುಣಿಯತೊಡಗಿತು ಮೇಘಮಯೂರ.

—

ಉಷಾ-ವೀಣೆ

ಊಷೆಯು ವೀಣೆಯ ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವಳು
ಯಾವ ರಾಗದ ಮಧುವನು
ತಂತಿ ಕಂಪಿಸೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಬರುವುದು
ಗಾನದೈಸಿರಿ ನೆಗೆವುದು

ವಿಶ್ವಕಮಲವು ಅರಳಲಿರುವುದು
ಬೆಳಕಿನಲಿ ನಗೆ ನೊಲ್ಲೆಯು
ಭೂಮಿದೇವಿಯ ಮನವು ಚಿಗಿವುದು
ಮುಗಲ ಮುಟ್ಟುತ ಮೆರೆವುದು.

ಹೃದಯಶತದಲ ಸುಮನ ಬಿರಿವುದು
ಸುಖದ ಸುಧೆಯೇ ಸುರಿವುದು
ದಿವ್ಯಗಾನದ ನಾಯೆ ಹರಡಿರೆ
ಎಲ್ಲ ಜೀವಕು ನೋದವು.

ಗಾನ ನೋಹದ ಸುಪ್ತಿ ಸುಖದಲಿ
ಜನಿಸಿದೆಳನಗೆಗನಸೆನೆ
ಎಲರಗಂಪಿನ ಲಹರಿ ಲಹರಿಗೆ
ಕೆಂಪು ನೀಲಿಯ ಶೋಭನೆ !

ಹಸಿರು ಬೆಳೆ ಹೂ ಹಕ್ಕಿ ಕರುಗಳು
ಗಾನರಸದಲಿ ಬೆರೆವುವು
ಬಾಳ ಶತ ಶತ ಕೋಟಿ ತೆರೆಗಳು
ಒಂದೆ ಕಡಲಲಿ ಮೆರೆವುವು

ಎದೆಯು ಕರಗಿತು, ಮನವು ಮರೆಯಿತು
ವಿಶ್ವದಗಲೆಕೆ ಬೆಳೆಯಿತು
ಚೆಲುವ ಕಂಡಿತು, ಮಧುವ ನೀಂಟಿತು
ದೇವಹೃದಯವ ಸೇರಿತು !

—

ವಸಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಂದಳದೋ ಲಕ್ಷ್ಮಿ
ಮಧುನಗಾಸದ ಅನ್ಯತ ರಶ್ಮಿ!

ಮಿಂದು ಬಂತು ನೆಲಜಲ
ಸ್ವಾಗತಿಸಿತು ಭೂತಲ
ದಿಸೆ ದಿಸೆಯೂ ಹೊಳೆವ ಹವಳ
ಸ್ವಸ್ತಿ ಲಿಖಿತ ಹೊಸ್ತಿಲ !

ಗಗನ ಕರದ ನೀಲಕಮಲ
ಅರ್ಘ್ಯವೀಯೆ ಕಿರಣ ಸುಜಲ
ಕೈ ಮುಗಿಯಿತು ಜೀವಕುಲ
ಭಾವ ಪಕ್ಷ ಫಲನಲ !

ಪುರೂರವನ ಎದುರು ನಿಂತ
ಇವಳಪ್ಪರೆ ಊರ್ವಶಿ !
ಬಾನ್ವಿಲದಲಿ ಬೆಳದನಂತ
ಮತ್ತಧವಳ ಸುಖಶಶಿ !

ಜನ ಬನಗಳ ಅಂತರಂಗ
ಮಥಿಸಿ ಬಂತು ಹೃತ್ತರಂಗ

ವಿಶ್ವವಾಯು ನೃತ್ಯರಂಗ
ಈ ವಸಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ !

ಹಸುರಿನ ಕೊನೆ ಕೆಂಪೊಡೆಯಿತು
ಎಡೆಯೆಡೆಯಲಿ ಕಂಪಡರಿತು
ಹಸಿದೆಡೆಯಲಿ ಕಂಡರಿಸಿತು
ಕನಸಿನ ಕಮನೀಯತೆ !

ಸುಳಿದಾಡಿತ್ತು ಗಂಧಪವನ
ಸ್ಫೂರ್ತಿಸಿರಲು ಪ್ರೇಮ ಕವನ
ತುಂಬಿತುಟೆಯು ನುಡಿಯದನ
ಬನ ಬನವನು ಕುಣಿಸಿತು !

ಅದೊ ಕೋಕಿಲ ಮತ್ತಗೀತ
ವನನೋದದಿ ರೋವಾಂಚಿತ
ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಕಾಮವ್ಯಥಿತ
ಸುಖ ರ್ಘೋಂಕೃತ ಭಾವವು !

ವೈರಾಗ್ಯದ ಬಗೆ ಚಿದರಿತು
ಅನುರಾಗದ ತಪ ಕೊನರಿತು
ನಂಜುಂಡನ ತುಟೆ ಅದುರಿತು
ಅಶುಭದ ವಿಷ ನೆಕ್ಕಿತು !

ಯುಗ ಯುಗಗಳ ಸೃಜನಗೀತ
ಹೊಮ್ಮಿ ಬರಲು, ವಿಶ್ವ ಪ್ರೀತ

ಈ ಲೋಕವು ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥ
ಹೃನ್ನದಿಗಳು ಬೆರೆಯಲು !

ಸಂಸಾರದ ಕಟು ಬಂಧನ-
ವಾಯ್ತು ಇಂದು ನವನಂದನ
ಎದೆಯೆದೆಯಲಿ ಮಧು ನರ್ತನ
ನಗೆ ಕೊನರಿತಕಾರಣ !

ಬಾರೆ ಬಾರೆ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ
ನಾಕ ತೊರೆದ ಪುಣ್ಯರಶ್ಮಿ
ಜಗ ಕೋರಿದೆ ಸುಸ್ವಾಗತ
ಬಾರೊಲವಿನ ಅಭ್ಯಾಗತ !

ರಾಧಿಕೆ

ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ

ಶೂನ್ಯವಾದ, ದೀನವಾದ ನನ್ನ ಹೃದಯಕೆ |

ಗರುವದ ಶಿಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿದೆ

ವಿನಯದ ಶಿಲೆ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿದೆ

ಬಾರೆಲೆ ತಡವೇತಕೆ

ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ |

ವನವನದಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದೆ

ನಿನ್ನ ಹೆಸರನುಚ್ಚರಿಸಿದೆ

ಕರೆದೆ ಸಖಿಯೆ ಸನಿಹಕೆ

ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ |

ಬೇರೆ ಯೋಲವ ಕಂಡು ಬಲ್ಲೆ

ಆವುಗಳೆಲ್ಲ ಗರಳ ಬಾಲೆ

ನೀ ಹೃದಯದ ಕೃತ್ತಿಕೆ

ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ |

ನೋಡದ ಉನ್ನತ್ತ ನಾಲೆ

ಮನದಾಗಸ ತುಂಬಿ ನಿಲೆ

ಮಿಂಚಿನ ಕೋಲ್ ಬಾಲಿಕೆ
ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ |

ನಾನುರಿಯುವ ಬಂಜೆ ನೆಲ
ನೀ ವಸಂತ ವೈಭವ ವಲ
ಅರಳು ಬಾರೆ ಚಿಲವಿಕೆ
ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ |

ನೀ ವಿಶ್ವದ ದಿವ್ಯ ಚಿಲುವು
ನಾನು ಹಸಿದ ಹೃದಯ ದೊಲವು
ತಣವ ತಾರೆ ಜೀವಕೆ
ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ |

ತುಟಿಗೆ ಬಾರೆ ನೀನು ಮುರಲಿ
ಎದೆಗೆ ಇಳಿಯೆ ಭಾವ ಕೆರಳಿ
ಹೊಮ್ಮಿ ಬರಲಿ ಗೀತಿಕೆ
ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ |

ನೀ ಪ್ರೀತಿಯ ನಿಜ ದೇವತಿ
ನನ್ನ ಹರಣ ಪಂಚಾರತಿ
ಗೈವೆ ಬಾರೆ ಹೃದಯಕೆ
ಬಾ ಬಾರೆ ರಾಧಿಕೆ

ಸಂಗಮ

ನಾನು ನೀನು ಬೇರೆ ಏನು ?
ಒಲಿದು ಬೆರೆತ ಹಾಲು ಜೇನು !

ಯುಗ ಯುಗಗಳ ಬಲಿದ ಆಸೆ
ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಪಿಪಾಸೆ
ಫಲಿಸಿ ಬಂದ ಹೃದಯಂಗಮ
ನಮ್ಮೆದೆಗಳ ಸಂಗಮ

೧

ಗಂಗೆ ಯಮನೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ
ಕರಿದು ಬಿಳಿದು ಬೆರೆಯಲಿಲ್ಲ
ನಾನು ನೀನು ಬೇರೆಯಲ್ಲ
ಅಶುಲವೀ ಸಮಾಗಮ

೨

ಆಕಾಶದ ಚಿಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯು
ಕಡಲೊಡಲಿನ ರತ್ನ ಕಳೆಯು
ಎಣಿಕೆಯಿರದ ಬುವಿಯ ಸಿರಿಯು
ನಮ್ಮೊಲವನು ಮೀರದು

೩

ಕೂಡಿ ಬರಲು ನೀನು ನಾನು
ಉದಿಸಿ ಬಂತು ದೈವ ಭಾನು

ఈ ప్రీతియ పుణ్య సాను
కొనేయిల్లదే నిల్లలి

౪

నన్నొలవే జేలువన సిరి
ఈ నలినే నిజద లకరి
ఆశిషగళ కరెవను హరి
ఒలిదేమ్మయ బాళగే

౫

ಸಂಧ್ಯಾ-ಸೂಕ್ತ

೧೦ದು ಸಂಜೆಯ ನಿಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಿಗೆ
ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿದೆ ಸಂಪದ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿದ ಹಾಗೆ ಹರಿಯಿತು
ಮನದಿ ಊರಿದ ಆಪದ

ಚಿಂಗುಲಾಬಿಯ ಬನವು ಅರಳಿದೆ
ನೋಡು ಬಾನಿನ ದಂಡೆಗೆ
ಪ್ರಾಣ ಶುಕವೇ ಕ್ಷುಬ್ಧವಾಯಿತು
ಬಂತು ಕಣ್ಣಿನ ಕಿಂಡಿಗೆ

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಸ್ವರ್ಣ ದ್ವಾರವು
ತೆರೆಯಿತೆನುವೋಲು ಅರೆಚಣ
ಸಂಜೆಗೆಂಪಿನ ಸುಮನ ಕಾಂತಿಗೆ
ತುಂಬ ಹೊತ್ತಿತು ಸಡುವಣ.

ನೋವು ನರಳಕೆಯಿಂದ ನವೆದಿಹ
ಜಗದ ಕೊರಳಿಗೆ ತಾಯಿತ
ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡಿದೆ ಸಂಜೆಗೆಂಪಿನ
ಮುತ್ತು ಮಾಲೆಯು ಮಂತ್ರಿತ

ದೇವ ಮಮತೆಯ ಕೈಯು ಚಾಚಿತು
ತಂವು ಗಾಳಿಯ ಸುಳಿಯಲಿ
ಬೆಂದ ಹಣೆಗಳ ಬೇಗೆ ಸವರಿತು
ಶಾಂತಿಯೆರಚಿತು ಎದೆಯಲಿ.

ಮಡದಿ ಮಕ್ಕಳ ಮಮತೆ ನುಡಿಸಿತು
ಹಕ್ಕಿಯುಲಿಯುವ ಚಿಲಿಸಿಲಿ
ಕಿರಣ ಶಿಶುಗಳ ಚರಣ ಕಿಂಕಿಣಿ
ನಾದ ತುಂಬಿತು ಜಗದಲಿ

ಜಗದ ಬಗೆವಟಿ ಹರಡಿ ನಿಂತಿತು
ಟೊಂಗೆ ಟೊಂಗೆಯು ಕೊನರಿತು
ಗಾಳಗಡಲಿನ ತೆರೆಗೆ ನೌಕೆಯ
ಹಾಗೆ ಉಯ್ಯಲೆಯಾಡಿತು.

ಕಾಲದಿಕ್ಕಟ ದಾಟಿ ಸೇರಿತು
ನೆನಪು ಹಕ್ಕಿಯ ಸಂಕುಲ.
ಕಳೆದ ಸತ್ಯ ವಿಭೂತಿ ನೆರೆಯಿತೊ
ಎನ್ನುವೊಲು ತಾರಾಕುಲ

ಮೋಡ ನೀಡದಿ ಚಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಯ
ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಪಿಕರುತಿ
ಕಾಲವೀಣೆಯು ಮಿಡಿಯ ತೊಡಗಿತೊ
ದೇವ ವಾಣಿಯ ಆ ಶೃತಿ

ಸತ್ಯ ಋಷಿಗಳ ನೇದ ವಾಣಿಯು
ಉಸುರಿತಾ ಗಾಯತ್ರಿಯ
ಯನುನ ಜಯಿಸಿದ ಸತ್ಯ ಹೊಮ್ಮಿತು
ಕರೆಯಿತಾ ಸಾವಿತ್ರಿಯ

ವ್ಯಾಸ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯರ ಪ್ರತಿಭೆಯ
ಗಂಗೆ ಬಾನೊಳು ಹರಿಯಿತು
ಧರ್ಮ ಭೀಮರ ರಾಮ ಹನುಮರ
ವೀರ ತೇಜವು ಚಿಮುಕಿತು.

ಕ್ರಿಸ್ತ ನೇರಿದ ಸಿಲುಬಿಯಿಂದಲಿ
ಸುರಿದ ರಕ್ತದ ಹನಿಯಲಿ
ಸಾವನರಿಯದ ಸೊಲ್ಲು ಗುಡುಗಿತು
ಚಿಕ್ಕೆ ಚಿಕ್ಕೆಯ ಎಡೆಯಲಿ

ಬುದ್ಧ ಬೋಧಿಯು ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿತು
ಜಿನನ ವಾಣಿಯು ಅರಳಿತು
ಸೋತು ಸರಿದಿಹ ತತ್ತ್ವನೇತ್ತರ
ಶಬ್ದ ಸೌಷ್ಠವ ಕೊನರಿತು.

“ಬೆಂದು ಬಳಲಿದ ಜಗದ ಜೀವವೆ,
ಏಳು ಕುಡಿಯಲು ಸಿಡಿಲನು
ಮರೆತ ಮಾತಿನ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ-
ದಿಂದ ತುಂಬಾ ಮಡಲನು

ಏಕೆ ಅಶುಭದ ಘೋಲೆಗೆ ಅಳುಕುವೆ
ಸಾವಿನಲಿ ನೀ ಬಾಳುವೆ
ಅನ್ಯತ ಪುತ್ರರ ಪಿತಗೆ ಭಯವೆ,
ನೀನೆ ಎಂದಿಗು ಅಳುವೆ”

ಕಾಲಸಾಗರ ಕೆರಳಿ ಕೆದರಿತು
ನಾದ ಹೊಮ್ಮಿತು ತೆರೆತೆರೆ
ಹಾಲ ಸಾಗರ ನಂದ ಕಂದನು
ನೋಡು ನಕ್ಕನು ಜಗದೊರೆ

“ಕ್ಷೈಬ್ಧಂ ಮಾಸ್ಮಗುಮಃ ಪ್ರಾಣೀ
ಸಲ್ಲದಿದು ನಿನಗೆಂದಿಗು
ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವಿದು ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರವು
ಉಂಟು ಕೊನೆಯಾ ಸಾವಿಗು.”

ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ

ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ
ಜೀವನಾಯ್ತು ವ್ಯಾಕುಲ.

ಹೊರಗೆ ಬರಿಯ ಬಿಸಿಲು ಧೂಳಿ
ದೇಹ ಮನವನೆಲ್ಲ ಹೂಳಿ
ಮೇಲೆ ಕುಣಿವಳವಳು ಕಾಳಿ
ನೋವು ನರನ ಕೊರಳ ತಾಳಿ !

ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ
ಜೀವನಾಯ್ತು ವ್ಯಾಕುಲ.

ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ವಿಷದ ಗಾಳಿ
ತಡೆಯಲಾರೆ ಅದರ ದಾಳಿ
ನನ್ನ ಬಾಳು ಬಿಳಿಯ ಹಾಳಿ
ಗೀಚುತಿಹರು ದುಃಖ ಬಳ್ಳಿ

ಎಂಥ ಕೀಳು ಜನವಲ
ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ.

ನನ್ನ ದು ಇದು ಸಖಿ ದೇಗುಲ
ನೀ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆ ಮಂಗಲ
ನಿನ್ನೊ ಲುಮೆಯ ಸಿರಿ ಸೋಜ್ಜಲ
ಚಂದ್ರಚಾರು ಮನ ಬಾಂದಳ

ನನ್ನ ಸೆಯ ತವರಲ
ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ.

ದೈವೋದ್ಧತ ಪ್ರಹಂತ ಧರೆ
ಜನಪನವನು ಕಚ್ಚಿತು ಜರೆ
ಸ್ನೇಹಮೂರ್ತಿ ನೀ ನಿರ್ಜರೆ
ನಿನ್ನೆಡೆಯಲಿ ಇಲ್ಲ ಆರೆ
ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ
ಜೀವ ವಾಯ್ತು ವ್ಯಾಕುಲ.

ಕುಣಿಯುತಿರಲಿ ಕೆಡುಕು ಪಡೆ
ಈ ಹೊಸತಿಲದಾ ಹೊರಗಡೆ
ನೀನಿರುತಿರೆ ನನ್ನ ಕಡೆ
ಬೀಕೆ ಬೀರೆ ಅಡ್ಡಿ ತಡೆ
ಸಖಿಯೆ ನೀನು ಸ್ನೇಹಲ
ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ.

ಕಮಲೋದರದತಿ ಕೋಮಲ
ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಸುಖ ಶೀತಲ
ಆಲಿಂಗನಕೆದೆ ವ್ಯಾಕುಲ
ವಿಸ್ಮೃತಿಗಿದು ಮಧು ಫೇನಿಲ
ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ನಿಶ್ಚಲ
ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ.

ಮುರಿದೆಯಲಿ ನಾ ಬಂದರೆ
ಇದೆ ತೋಳ್ಳ ಈ ಸವಿಸೆರೆ

ದಣದವನಿಗೆ ನಿನ್ನಾಸರೆ

ನಗೆ ನಯಗಳು, ಮಧುರಾಧರೆ !

ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ಬಾಗಿಲ

ಜೀವನಾಯ್ತು ವ್ಯಾಕುಲ.

ಯಾವ ದೈವ ಜೋಡಿಸಿಹುದು

ನಮ್ಮೆದೆಗಳ ಕೂಡಿಸಿಹುದು

ಮಂಗಲವನು ಮೂಡಿಸಿಹುದು.

ಕೆಡುಕೆಲ್ಲವನೋಡಿಸಿಹುದು

ಮುಚ್ಚು ಸಖಿಯೆ ಬಾಗಿಲ

ತೆರೆದು ಹೃದಯ ಸ್ನೇಹಲ

ಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತ ಪರಿಮಳ.

ಭಾಗ್ಯ ಸಖಿ

ಮನೆಗೆ ಬಂದೆ ಭಾಗ್ಯ ಸಖಿ
ಅಂದು ನೀ ವಿವಾಹಿತ
ಮನದಿ ಬರೆದ ಸ್ತುತ್ನ ಲಿಪಿ
ಮೈದು ಮೈಕಾಲ ಶಿಲ್ಪಿತ
ತೆರೆಯಿತೆಂದೆ ದೈವಕೃಪಾ
ಜನುಮ ಜನುಮ ವಾಂಛಿತ

ನಿಂತೆ ನೀನು ನನ್ನ ಎದುರು
ನನ್ನ ದೇಹ ನವಿರಿನ ತರು
ಅಡಿಮುಡಿಗಳ ಅದರು ಪದರು
ದಾದಿಡಗಳ ಝಂಕಿತ
ಮನದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳೂ
ಸಪ್ತವರ್ಣರಂಜಿತ

ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕೊಳಲ ಬಿದಿರು
ನಿನ್ನೊಲುಮೆಯ ಹಕ್ಕಿ ಹೊದರು
ನನ್ನ ಬಾಳ ಬಾನಿನಲ್ಲಿ
ಸರಿಗಮಗಳ ಮಧುರುತ
ನಿನ್ನ ನುಡಿಯ ಕುಡಿಕುಡಿಯಲಿ
ಸುಧಾಸೇಕ ಅವಿರತ

ನಿನ್ನ ಚೆಲುವು ಎತ್ತಿರುವುದು
ನನ್ನ ಸೆಯ ಕುಂಚಲ
ದಿನವು ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿಹುದು
ಸುಖ ನೋಹಕ ಚಂಚಲ
ದೈವಾಧರ ಅರೆಯರಳಿದ
ಅರುಣವರ್ಣ ಹಾಸಿತ

ಹೊರಗೆ ಇರಲಿ ಬಿಸಿಲು ಬೀಸೆ
ನನ್ನ ಸುಖಕೆ ಇಲ್ಲ ಕೊನೆ
ನಿನ್ನೆದೆಯಲಿ ನನ್ನ ಮನೆ
ಹುರುಳನಾಯ್ತು ನನಕೊನೆ
ನಿನ್ನ ಕೈಯಲೀ ಜೀವಿತ
ವಾಯ್ತು ಸುಮನಗಂಧಿತ.

ಪ್ರಭಾತ

ತೃಿರುಳು ಅಡಗಿ ಮೂಡು ಬೆಳಗಿ
ಕಮಲದಂತೆ ತೆರೆಯಿತು
ಕೃದಯದಿಂದ ಗೀತವೊಂದು
ಜೊಮ್ಮ ದೆಸೆಯ ತುಂಬಿತು.

ನಭದ ನೆಲದ ಕೆನ್ನೆ ಗಿತ್ತ
ಉಷೆಯ ಪ್ರೀತಿ ಚುಂಬನ
ಕೊನರಿಸಿತ್ಯೆ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ
ಕನಸು ಕಂಡ ನಂದನ !

ಜಾನ ಭಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದ
ಅರುಣ ಕಿರಣ ಗುಂಫನ
ಮನದ ಭಾವ ವಿಹಗಗಳಿಗೆ
ಆಯಿತ್ತೇನೊ ಮಧುವನ !

ನೂರುದಿನದ ಮರೆತ ಮಧುರ
ಸ್ವಪ್ನವೆಲ್ಲ ಕಲಿತವು
ಮೊನವಾಂತ ಅಧರದಿಂದ
ಹರುಷ ಹಾಡು ಸಿಡಿದವು.

ಶ್ವತಿಯ ತುಂಬಿ ಹೊಮ್ಮಿ ಹರಿದ
ವಿಹಂಗಮದ ಸುಸ್ವರ
ನನ್ನ ಜೊನ್ನ ಹನಿವ, ನಲ್ಲೆ,
ನಿನ್ನ ಲಲ್ಲೆ ಬಂಧುರ !

ಪವನ ವೀಣೆ ಮಿಡಿದ ಗಾನ
ನೇದದಂತೆ ಪಾವನ !
ಕೋಟಿ ಕೊರಳೊಳಿಳಿದ ಗೀತ
ಕರಳತೊಡನೆ ಮನ್ಮನ.

ಕಲಿತ ಜಗದ ಸಂಘಗೀತ
ದಿಕ್ರಟಾಕ ತುಂಬಿತು
ಮರೆತ ಮನದ ನೂರು ಸುಖದ
ಹಿಗ್ಗು ಹಾಡು ಹೊಮ್ಮಿತು

ತುಂಬಿ ತಳುಕಿತೆಲ್ಲವನ
ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತೆನ್ನಮನ
ಬಾನ ಬುವಿಯ ತುಂಬಿತಿ
ಪ್ರಭಾತ ಸುಭಗ ನಿಸ್ವನ.

ಅಗ್ನಿಗಾಥ

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !

ನಡೆದಿದೆ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರ ನಿರಂತರ
ನಡುಗಿಸಿ ವಿಶ್ವದ ವಿರಾಟ ಅಂತರ

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !

ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿಯ ನೇಳೆ ಅವೇಳೆ
ಸದಾಸರ್ವದಾ ಅಗ್ನಿಮ್ ಈಳೆ
ಕೋಟಿ ಕಂಠದಲಿ ಕೂಗಿದ ಕಹಳೆ
ಸಿನ್ನ ಪೂಜೆಯಲಿ ಲೀನವಾಯಿತೆಳೆ

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !

ಸರ್ವದೇವತಾ ಜನ ಸಂಪೂಜಿತ
ನೀನೇ ಲೋಕದ ಆದಿ ದೈವತ
ಪ್ರಚಂಡ ತೇಜಃ ಪುಂಜ ಪ್ರಕಾಶಿತ
ಸಮಸ್ತ ವಿಶ್ವಕೆ ನೀನೆ ಪ್ರಾಣಪಿತ

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಆ ಮಹಾಕುಂಡದಲಿ
ಉಂದಳ ಸಾವಿರ ಸ್ವರ್ಣಕಮಲದಲಿ
ಧಿಮಿ ಧಿಮಿ ಉರಿಯುವ ಪ್ರಖರ ಪ್ರಭೆಯಲಿ
ಗಭೀರ ನಿಕ್ಷಲದಾತ್ಮ ಶಾಂತಿಯಲಿ
ರಾರಾಜಿಸುತಿದೆ ನೀನಲ್ಲಿ.

ಪಾದಪೀಠವದು ಸೂರ್ಯನ ಮಂಡಲ
ರತ್ನ ಕಿರೀಟವು ತಾರಾ ಮಂಡಲ
ಧಿಯೋ ದೀಧಿತಿಯು ಕರ್ಣಕುಂಡಲ
ಅಸನು ಪುಣ್ಯನುಯ ಮೂರ್ತಿ ಮಂಗಲ
ನೀನೇ ಅಗ್ನಿಯಲ !

ಲೋಕವ ಕಾಯುವೆ ನೀ ಶಿವಶಂಕರ
ವಿಕಸಿಸಿ ಸುಖಯಿಸಿ ಜೀವ ನಿರಂತರ
ಮರಣದ ಮೂರುತಿ ರುದ್ರ ಭಯಂಕರ
ಅಳಿಸುವೆ ಬೆಳೆಸುವೆ ನೀನು ಮಹೇಶ್ವರ
ನೀನೇ ಕರುಣಕರ !

ಚಿಕ್ಕೈಯ ಕಿಡಿಗಳ ಸಿಡಿಸಿದ ಭಾನು
ನೀನಿಹೆ ಪ್ರಾಣದ ಪ್ರಚಂಡ ಸಾನು
ನಿನ್ನಯ ಅಡಿಯಲಿ ಹೊಮ್ಮಿತು ತಾನು
ಅನಂತ ಜೀವನ ಜಾನ್ಮವಿಯು !

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !

ಬಾನ ಬಯಲಿನಲಿ ಬಯಲ ಬಸಿರಿನಲಿ
ಮಲೆಯ ಮುಡಿಯಲೀ ಕಡಲಿನುಡಿಯಲೀ
ಎಲ್ಲ ಇರವಿನಲಿ, ಅದರ ಬಯಕೆಯಲಿ
ಕೊನರಿತು ಕೆದರಿತು ಪ್ರಾಣಪಾವಕಾ
ಜೀವನವೆಲ್ಲ ಊರ್ಧ್ವಶಿಖಿ !

ಬುದ್ಧಿಯೊಳುದಿಸಿತು ತೇಜ ಭಾಸ್ಕರ
ಹೃದಯದಿ ಉಕ್ಕಿತು ಭಾವ ಸಾಗರ

ಧಮನಿಧಮನಿಯಲಿ ಉಕ್ಕಿತು ನೆತ್ತರ
ಕಾಯ ಕಾಯವೂ ಕಾರ್ಯಕಾಶರ
ಪ್ರಗಮನವಾಯಿತು ಮನುಜಕಾಲ !

ವಸಂತ ವೈಭವ ಬನ ಬನ ತುಂಬಿತು
ಕಾಮೋದ್ಧೀಪಿತ ಮನ ಕುಸುಮಿಸಿತು
ಗಂಡಿನ ಜೊತೆಯಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕುಣಿಯಿತು
ಶೃಂಗಾರಕೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕೊನರಿತು
ನಿನ್ನಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲಿ !

ಹಿಂಗದ ಹಸಿವೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಿರಿಸಿ
ಮುಗಿಯದ ಬೆಳೆಯನು ಬುವಿಯಲಿ ಬೆಳಿಸಿ
ತುಷ್ಟಿ ಪುಷ್ಟಿಯಿರಲೆಂದು ದಿವಾನಿಶಿ
ಹರಿಸಿದೆಯೆಂದೇ ಇಹುದ ವಿನಾಶಿ
ಮರ್ತ್ಯರ ಈ ಕುಲವು !

ಅನಂತ ವಾಯಿತು ಪ್ರಾಣಸನಾತನ
ಸಂಸಾರದ ಈ ರೂಪ ವಿನೂತನ
ಸಂತತವಾಯಿತು ಕಾಲನರ್ತನ
ನಿನ್ನಯ ಕರುಣೆಗೆ ಪುಲಕಿತ ತ್ರಿಭುವನ
ಬೆಳೆಯಿತು ಮನುಜ ಮನ !

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ ! ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !
ಬೇಸರ ವಾಯಿತೆ ನಿನಗೀ ಮಾಟ
ಮಾನವ ಕುಲವಾಯಿತೆ ಬರಿಕಾಟ
ಅಂತೇ ಬಂತೇ ಇಂದು ಸಂಕಟ

ಕುಸಿಯಲು ತೊಡಗಿತು ಜೀವ ಎಟೆ !
ರುದ್ರ ಭಯಂಕರನೆ !

ಮಾನಸ ಮಂದಿರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾಪಿತ
ದ್ವೇಷದ ದೈವತ ವಿಂದು ಪೂಜಿತ
ಭೀತಿಯ ಧೂಪವು ಭುವನ ಪೂರಿತ
ಕೊಲ್ಲುವ ಜಪವೇ ಇಂದು ಸುವ್ರತ
ನಡುಗಿದೆ ಜನ ಸ್ವಾಮಿ !

ಗುಡಿಯ ಗರ್ಭದಲಿ ಮಿನುಗುವ ದೀಪ
ಮಾನವ ಪುಣ್ಯದ ಪಾವನ ದೀಪ
ಸತ್ಯಧರ್ಮಗಳ ನಂದಾದೀಪ
ನಿತ್ಯ ವಿನೂತನ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರದೀಪ
ಅಡಗಿತು ಜ್ಯೋತಿಕುಲ !

ಗಂಗಾಜಲದಲಿ ವಿಷವನು ಬೆರಸಿದ
ಅವ್ಯತ ಕುಂಭದಲಿ ಹುಡಿಯನ್ನೆರಚಿದ
ನುಮತೆಯನೆಲ್ಲ ತೊತ್ತುಳಿದುಳಿದ
ಪಶುವರ್ತನವೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರವೋದ
ಎನಿದು ದುದೈವ !

ಹಾಲು ಹರಿದ ಕಡೆ ರಕ್ತ ಸುರಿಯಿತು
ಹಗೆಯ ವಹ್ನಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಜ್ವಲಿಸಿತು
ಯಜ್ಞ ಕುಂಡವೆನೆ ಭೂಮಿ ಮಂಡಲ
ಮಾನವ ಕುಲವೇ ಸಮಿತ್ತಂಡುಲ
ಮರಣವೆ ಬಂತೆದುರು !

ಮರಣ ಬಂದರೆ ಬರಲಿ, ಇಲ್ಲ ಭೀತಿ
ಜೀವನಕೆಲ್ಲ ಮರಣವೆ ಪ್ರಕೃತಿ
ಆತ್ಮದಧೋಗತಿಯೊಂದೇ ವಿಕೃತಿ
ಅಂತೇ ಬಳಲುವೆ, ಇಂದಿನ ದುರ್ಗತಿ
ಬರಬಾರದು ಯಾರಿಗು !

ನಾರಾಯಣಕುಲಸಂಭವ ಮಾನವ
ಎನಿತುನ್ನತವೀ ಆತ್ಮದ ವೈಭವ
ಕಂಡಿತೆಂದು ಮಾನವತೆ ಪರಾಭವ
ಪಶುಗಳನೆಸಗಿತು ರಕ್ತಸಭಾವ
ಅವಿಲ ಜೀವ ಜಾತವ !

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ ! ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !
ಏಳು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಮಂತ ಪ್ರಭುವರ
ಬೆಳಗು ಲೋಕವ ಬಾರೊ ಸತ್ಪರ
ಕಾಯು ಬಾ ಎನುವೆ !

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಿನ ಕಿಚ್ಚು ಚಿಮ್ಮಲಿ
ಕೀಳು ಕೊಳೆ ಕೆಡಕೆಲ್ಲ ಅಳಿಯಲಿ
ತೊಳೆಯ ಬಾ, ಕರೆವೆ !
ಸಾಯಬೇಕಾದುದನು ಸಾಯಿಸು
ಲೋಕದೊಳಿತನ್ನೊಂದೆ ಬೆಳೆಯಿಸು
ಬೆಳಗು ಬಾ, ಬೆಳಕೆ !

ಬೆಳೆವ ಕಳೆ ಎಲ್ಲೆ ಲು ತೊಳಗಲಿ
ಮರಣಛಾಯೆಯ ಭೂತ ತೊಲಗಲಿ
ಬೇಗ ಬಾ, ವಿಭುವೆ !
ಪ್ರಾಣಕಂಟಿದ ಜಾಡ್ಯ ಕಳೆಯಲಿ
ಕೆಚ್ಚುಗೊಳ್ಳಲಿ ಮೇಲೆ ನೆಗೆಯಲಿ
ನೀನೆ ಚೈತನ್ಯ !

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ, ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !
ಜಗದ ಸ್ತಿತಿಜವನೇರಿ ನಿಂತಿತು
ಕಾಲಸಾಗರದೆದುರು ಕೂಗಿತು
ಜೀವ ಕಾತರದಿ-

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೀಳೆ !
ಜಗದ ಹಿತ ಸಾಧನೆಗೆ ತಪಿಸುವ
ಲೋಕ-ವಿಭು ಮುಷಿವರರು ಜಪಿಸುವ
ದಿವ್ಯ ಮಂತ್ರ ವಿದು !

ಜಗದ ರಕ್ಷಣೆಗೆಂದು ನಿಂತಿಹ
ಯಕ್ಷ ಕಿನ್ನರ ಕಂಠಕೊನರಿತು
ಅಗ್ನಿ ಮೀಳೆಯೆನೆ !
ಬುವಿಯ ಅಧರವ ತೊಳೆದು ಬೆಳಗಿತು
ಬಾನ್ವಿನುದರವ ಸೀಳಿ ನೆಗೆದಿತು
ನೋಡು ಮಂತ್ರವಿದು !

ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೇಕೇ, ಅಗ್ನಿಮೇಕೇ!
ನೆಲದ ನೆರಳುಗಳೆಲ್ಲ ನಡುಗಿದವು
ಕಿರಣ ಶಿಶುಗಳ ಅಧರ ಮಧುಸ್ಥಿತ
ಕುಣಿದು ಆಡಿದವು!
ಓಂ ಅಗ್ನಿಮೇಕೇ, ಅಗ್ನಿಮೇಕೇ!

ಓಂ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ ಶಾಂತಿಃ

ಕ್ಷೆತಿಜಯಕ್ಷ

ಬಾಳ್ಗಡಲು ಕೆರಳಿಹುದು, ಕಾರರುಳು ಬೆಳೆದಿಹುದು
ಮನದ ಮನೆಯಲಿ ಭೀತಿ ನಡುಗುತಿಹುದು
ನೀಲಿಮಾಪಧದಲ್ಲಿ ಅಭ್ರರಥ ತಾರೆಗಳ
ತುಳಿದರೆದು ಬಾನೆದೆಯ ಸೀಳಿರುವುದು

ಒಪ್ಪಿ ತಿರೆಯೆದೆಯನ್ನು ತೆಪ್ಪಗಿಹ ಮೆಲುಗಾಳಿ
ನೂರು ನಾಲಗೆ ಚಾಚಿ ಒದರುತಿಹುದು
- 'ಗುಡ್ಡಗಳ ಚಲಿಸುವೆನು, ಕಡಲನ್ನು ಕಡೆಯುವೆನು
ಸ್ವರ್ಗಸಿಂಹಾಸನವ ನಡುಗಿಸುವೆನು'

ಕಡಲತೆರೆ ಹುಚ್ಚೆದ್ದು ಹಾವಿನೊಲು ಹೆಡೆಗಳನು
ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿ ಮುತ್ತುತಿಹವು
ಮರಣ ಜಿವ್ವೆಯ ಹಾಗೆ ತುತ್ತಲಿಕೆ ಸುತ್ತಿಹವು
ತಮ್ಮ ಬಲೆಯನು ಹರಡಿ, ಎಳೆಯುತಿಹವು.

ನನ್ನ ಈ ಕಿರಿ ನಾವೆ ಹಿರಿಗಡಲ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ
ಎಳುತ್ತ ಮುಳುಗುತ್ತ ತೇಲುತಿಹುದು
ನೀರಗೋರಿಯ ಕಂಡ ನೂರು ನಾವೆಯಕಂಡು
ತತ್ತರಿಸಿ ಒಳಗೊಳಗೆ ಕುಸಿಯುತಿಹುದು.

ತೆರೆಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದೋ ? ದೈವರಕ್ಷಿತವಾಗಿ
ದಂಡೆಯಲಿ ಬಂದರವ ಸೇರಬಹುದೋ ?
-ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತ ನಿರೆಯಿಂತು ಆಕಾಶದಂಚಿನಲಿ
ಹೊನ್ನ ಹೊಳೆಯೊಲು ಕಾಂತಿ ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿಹುದು

ಬಾನ್ನೀರ ಚುಂಬನದ ಚೆಲುವು ನೈದಿಲೆಯಲ್ಲಿ
ಕಿರಣ ಪಿಚ್ಚವ ಹರಡಿ ಕುಳಿತಿರುವನು
ದೇವನೋ ಯಕ್ಷನೋ, ಸ್ವರ್ಗ ಸುಂದಿರ ರಚಿಸಿ
ಸಾಹಸಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿಹ ತಿಲ್ಪಿವರನು.

ಅದುವೆನಗೆ ನಿಸ್ಕವಾ ಧೈರ್ಯ, ಜೀವನ ಸ್ಫುರಣ,
ಆಸೆಗಳ ಚಿರವಾದ ಸುಮಬಂಧನ.
ಅದ ನೋಡಿದೀ ನಾವೆ ಪಕ್ಕಗಳ ಹರಡುವುದು
ನೀರ್ವಕ್ತಿಯೊಲು ನೆಗೆದು ಮುನ್ನಡೆವುದು.

ಬೆಳಕು ಬೆಳೆದ ಈ ಹಿತ

ಮನೆಯ ತೊರೆದು ಹೊರಗೆ ಬಾರೆ
ಹುಣ್ಣಿಮೆಯನು ನೋಡಲು
ಇರುಳಿನೆದೆಯು ಹೂತು ಹರಿದ
ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೀಯಲು.
ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಿದು ಬಾನ ಬಾಳ
ಪೂರ್ಣಮೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ?
ಬುವಿಯ ಬಯಕೆ ಬಾಯಾರಿಕೆ
ಕಳೆವ ಗಂಗೆಯಲ್ಲವೆ ?
ನಂದನಕ್ಕೆ ನೀರೆರೆಯುವ
ಸಂಜೀವಕ ವಾಹಿನಿ !
ದಿಕ್ಟಟಗಳ ಡಾಟಿ ಹರಿದ
ಅನುಪಮ ಸಂವೋಹಿನಿ !
ಬಾಂದೇವಿಯ ಶೃಂಗಾರಕೆ
ಹೂತ ವತ್ಸಲತೆಯಿದು.
ಭೂದೇವಿಯ ಶೃಂಗಸ್ತನ
ತೊರೆದ ಒಲವು ಹಾಲಿದು.
ಬಾಂಗಡಲಿನ ನೀಲಿಮೆಯಲಿ
ಜನಿಸಿ ನೆಗೆದ ಸುರಭಿಯು
ಮದನೇರದ ಮುದಬೀರುವ
ಅತಿ ಮಾನವ ಪೇಯವು.

ಇಂಗಡಲಿದು ಉಡುಲೋಕವ
 ಮುಳುಗಿಸುತ್ತ ಬೆಳೆದಿದೆ
 ಮೂಲೋಕದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ
 ಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಹರಿದಿದೆ.
 ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸುರಿದು ಅದಕೆ
 ಮಲರ ಮಾಯೆ ಬೀರಿದೆ.
 ಕೊಳೆಯೆಲ್ಲವ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ
 ಚೆಲುವನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದೆ.
 ಶುಭ ಮಂಗಲ ಪಾವನತೆಯು
 ಅಣುರೇಣುವಿಗಳಿದಿದೆ
 ಪ್ರತಿ ಜೀವದಿ ನವ ಸ್ವಪ್ನದ
 ಸಂಗೀತವು ತುಂಬಿದೆ.
 ಅಂಗಳದಲಿ ರಂಗೋಲಿಯ
 ಮಂಗಲವನು ಬರೆದಿದೆ.
 ಹೊಸ್ತಿಲದಲಿ ಸ್ಪಸ್ತಿಕವನು
 ಬರೆದು ಶುಭವ ಕೋರಿದೆ !
 ಆರೆಯಿಲ್ಲದ ತೆರೆಯಿಲ್ಲದ
 ನಿಶ್ಚಲ ಚಿರ ಶಾಂತಿಯು
 ಮಧು ಮಧುರವು ಅತಿ ವೃದ್ಧುಲವು
 ಇದರ ದಿವ್ಯ ಕಾಂತಿಯು.
 ಇಲ್ಲಿ ಬಾರೆ ಬೆಳುದಿಂಗಳ
 ಈ ಮಂಗಲ ಜಲಧಿಗೆ
 ಮೆಯನೊಡ್ಡು ಬೆಳಕಿಗಿದರ
 ತೆರೆಯದನು ಶಾಂತಿಗೆ

ಹರಿದೋಡುತ ಹೊರಳಾಡುತ
ಮುಳುಗೇಳುತ ಎಲ್ಲೆಡೆ
ತೆರೆತೆರೆಗಳು ಸೆಳೆದಲ್ಲಿಗೆ
ಕರೆಕರೆಯುತ ಎಳೆದೆಡೆ.
ಈಸಾಡಲು ಮೀನವಾಗಿ
ಹಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಹಾರಲು
ಜೊನ್ನ ಕುಡಿದು ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ
ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಲು.
ಬಾ ಗೆಳತಿಯೆ ಹುಣ್ಣೆನೆಯಲಿ
ಪುಣ್ಣಾಶಿಷ ಪಡೆಯಲು
ಮನೆಯ ತೊರೆದು ಚಿಂತೆ ಜರೆದು
ಪ್ರೀತಿಗೀತ ಹಾಡಲು
ದೇವರನ್ನು ಕುಣಿಸಿದಂಥ
ಜಿಲುಪು ಚಂದ್ರನಮೃತ
ದೀನರನ್ನು ತಣಿಸದಿಹುದೆ
ಬೆಳಕು ಬೆಳದ ಈ ಹಿತ.

ಮಮತೆಯ ಮೂರ್ತಿ

ಬ್ರಿತ್ತಿದಾ ಎದೆಯೊಲವ ವಿಷಮು ವಿಷಸಮು ಬಾಳ
ನಾಳಿನಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೂಕುತ್ತಿದ್ದೆ.
ಹಲಿರುಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿಹ ಕೆಳೆಯ ಚಿಗುರಾಸೆಯಲಿ
ಬರಿದೆದೆಯ ಶೂಲಗಳ ಮರೆಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಕಸಿನಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿಹ ಚಪಲ ಬಂಧುರರೂಪ
ಕಣ್ಣು ಹಿಡಿಕೆಗೆ ಅಂದು ನಿಲುಕದಾಯ್ತು
ವದಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಯೂ ವೈಯ ಬಯಕೆಗೆ ಬರದೆ
ಬರಿಯ ಊಹೆಯ ವಿರಲ ಲಹರಿಯಾಯ್ತು.

ಸ್ವಪ್ನ ಮಥನದಿ ಸತ್ಯ ಜನಿಸಿತೇನು ?
ಮನದ ಮಮತೆಯ ಮೂರ್ತಿ, ನಲ್ಲೆ, ನೀನು
ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀ, ಗೆಳತಿ, ಬೆರೆತೆ ಇಂದು
ಹಾಳೆದೆಗೆ ಮಂಗಳದ ಬೆಳೆಯ ತಂದು.

ಕವನ ಕಂಬನಿ !

ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ
ಮಹಾಜೀವನಕೆ
ಇಂದು ಬರೆದೆಯಾ
ದೇವನೆ, ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ !
ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ !

೨

ಪತಿತ ಪಾವನ !
ಪಟ್ಟೀಲ ಜೀವನ
ವಾಯಿತು ದೇವನ-
ಮುರಲೀವಾದನ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಆ ವೀರೋದ್ಧಾನ
ಬೆಳೆಯಿತು ತಾನ ವಿತಾನ
ದೇವಾ, ಸಖ್ಯ, ಸೌಖ್ಯ, ಸಂಧ
ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಃ
ಪತಿತ ಪಾವನ ಸೀತಾರಾಮ
ವಿಧಿಯ ಘಟನೆಯಲಿ
ಘೋರ ಮರಣದಲಿ
ಪಡೆದಿತು ಗಾನವಿರಾಮ
ಸುಂದರ ಮಾಧವ ಮೇಘಶ್ಯಾ!

೩

ಜರೆಯನು ಜರಿದನು
ಆವನೇ ನಿರ್ಜರ
ದುಡಿಮೆಗೆ ಎಂದಿಗು
ಇಲ್ಲ ಅಂತರ
ಮಿಂಚು ತೂರಿತೆನೆ
ಹರಿದು ನಿರ್ಝರ
ದೇಹದಿ ಉಕ್ಕಿತು
ಪ್ರಾಣಸಾಗರ
ನಾಡಿನ ಪುಣ್ಯದ
ಉದಿತ ಭಾಸ್ಕರ
ಅದೋ ನಮ್ಮ ಸರದಾರ
ಆವನ ದರ್ಶನ
ಉತ್ಸಾಹದ ಸಂಚಾರ
ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ
ಭಾರತ ಪಂಚ ಪ್ರಾಣ
ಬತ್ತಿತು
ಆಯ್ಯೋ ಮೇಘಶ್ಯಾಮ !

೪

ಆತ್ಮ ಕವಚವದು
ವಜ್ರ ಕೇವಲ
ಒಳಗೆ ಬಿಳೆಯಿತ್ತೈ
ಕಮಲ ಕೋಮಲ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯದ

೪೩

ಗಂಧ ಪರಿಮಳ
ಹರಿಯಿತು ಸಾಗರ ಪಾರ
ದೇವಾ,
ಏನು ಮಹಾ ಸರದಾರ !
ಕೇಳು ದೇವನೆ
ದೇಶ ಕೂಗುತಿದೆ
ಅಣ್ಣನ ವಾರಂವಾರ
ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ

೫

ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯಲಿ
ಸ್ಫುರಣ ಕಾರಣ
ಕಾಡ ಸವರಿದನು
ವೈರಿ ಮರ್ದನ
ನಾಡ ಕಟ್ಟಿದನು
ಭೀಮ ಯೋಧನ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಂಗ್ರಾಮ
ಗೆಡ್ಡನು,
ಅವನಿಗೆ ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಣಾಮ
ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ !

೬

ದೇಹ ಮುರಿದರೂ
ಸಾವು ಬಾರದು
ಅಮೃತ ಪುತ್ರನಾ
ಸತ್ಯ ಸರಿಯದು

೪೪

ಅವನ ಧೈರ್ಯದಾ
ಕವಚ ನಾಡಿಗೆ
ಅವನ ಉಕ್ಕಿನಾ
ಹುರಿಯು ಮನಸಿಗೆ
ಅವನ ಪುಣ್ಯದಾ
ರಕ್ಷೆ ಬೆನ್ನಿಗೆ
ಅವನ ಕನಸಿನಾ-
ವಾಲೆ ಕೊರಳಿಗೆ
ಅವನ ಧೈರ್ಯದಾ
ಮೂರ್ತಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ
ಇರಲು ಎಲ್ಲಿಯಾ
ಸಾವು ಅವನಿಗೆ

೭

ದುಃಖ ಸಂವೃತ
ತಾಳು ಭಾರತ
ಮೋಹ ವಿಸ್ಮೃತ
ಏಳು ಭಾರತ
ಪ್ರಗತಿ ಸುವೃತ
ಬಾಳು ಅವೃತ !
ರಘುಪತಿ ರಾಘವ ರಾಜಾರಾಮ
ಪತಿತ ಪಾವನ ಸೀತಾರಾಮ !

ಭೂಮಿತಾಯಿಗೆ!

ರಸದ ಕಡಲೊಡಲೊಳಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದರು ತಾಯೆ
ಕೊನೆಯ ದಿಹ ಮೌನದಲಿ ಮಲಗಿರುವೆ. ಎನಿತು ಶುಭ-
ಯೋಗವದು ? ಯಾನುದೋ ಸ್ಫೂರ್ತಿಮಾರುತ ಮೂರ್ತಿ
ಮನದ ಮೊಗ್ಗೆಯ ಬಿರಿದು, ಇಂಗಡಲನೇ ಹರಿಸಿ-
ಯರಳಿಸಿತು ಕಮನೀಯ ಕಾವ್ಯ ಚಂದ್ರಮನನ್ನು
ಹಲ್ಲದೈಕ ಮಯವಾದ ಪುಣ್ಯಕೃತಿ ಜೊನ್ನದಲಿ
ಅನುರ ತಾರಾನಿಕರ ನಿರುತ ಸ್ನಾತ ಪುನೀತ!
ದೋಷಾಕರನ ಗಂಗೆ ಸುರರಿಗೂ ಶುಚಿ ತೀರ್ಥ !

ಅಕಲಂಕ ನಿರ್ದೋಷಕೃತಿ ಜನಿಸೆ, ರಸಹೀರಿ
ನರನಮರನಾಗನೆ ? ನಿನ್ನೆದೆಯಲುರಿಯುತಿಹ
ಸತ್ಯ ಸೂರ್ಯಪ್ರಖರ ಹಿಮವತಿಯ ಶಿಖರನೀ-
ಹಾರವನು ತೊಡೆದು ದೊರೆವಾಡ ಹೊನಲನೆ ಹರಿಸಿ
ಅಳಿಯುತಿಹ ಪ್ರಾಣಗಳನೆಂದು ಸಂಜೀವಿಪುದು ?
ಮತಿಗೆಟ್ಟಿ ಮಾನವನದೆಂದು ಉದ್ಭೋಧಿಪುದು ?

ಆಸೆ

ಲಿಮರರಿಗೆ ವೃತರ ಕಳೆ ಕಾಲನಿಗು ಮುಪ್ಪು ಕೆಳೆ
ಬಂದರೂ ನೀನಿರುವೆ ಚಿರಯಾವನೆ
ಚಿಂತೆಗಳ ಸಂತಿಯನೆ ಚಿತೆಯ ಮೇಲಿರಿಸುತ್ತ
ಎದೆಯೆದೆಯ ಚಿಗುರಿಸುವ ಚಿರನೂತನೆ!

ಬಾಳುವೆಯ ಜಟಿಲತೆಯು ಬಂಧುಗಳ ಕುಟಿಲತೆಯು
ಮನದ ಸಿಹಿಯನು ಹಿಸುಕಿ ಬಳಲಿಸಿರಲು
ಮಿಣುಕುಹುಳದೇಳನಗೆಯನೆದೆಯಗೂಡಲಿ ಬೆಳಗಿ
ಹೆಣವಾದ ಹರಣಗಳನುಜ್ಜೀವಿಪೆ!

ಯಾತನೆಯ ಯಾಮಿನಿಯಲಮರತಾರೆ!
ನಿಟ್ಟುಸಿರುಮನೆಯೊಳಗೆ ಬೆಳಗು ಬಾರೆ,
ಕಹಿ ಬಸಿರಿಗೂ ನಿನ್ನ ಸುಧೆಯ ತಾರೆ
ನಿನ್ನವೊಲು ಅಭಯವನು ನೀಡಲಿಹರೆ?

ಸೋತವನ ಹಾಡು

ಕೃಷ್ಣರಲು ಮಾನವನ ಹಣೆಗೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಮುಕುಟ
ತಣೆವ ತಂಪನು ಮನದಿ ತಳೆಯಬಹುದೆ ?
ಕಲಮಲನೆ ಸಿಡಿದುರಿದು ಬೆಂಕಿಬಳ್ಳಿಯು ಹರಡೆ
ಒಡಲಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯದು ಆರಳಬಹುದೆ ?
ಆಳದಿರುವ 'ನಿನ್ನೆ'ಗಳ ಹೆಣಗಳನು ಹೊತ್ತಿಹೆವು
'ಇಂದು'ಗಳ ಗಾಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತಿಹೆವು
ಮುಂದಿರುವ 'ನಾಳೆ'ಗಳ ನೆಳಲಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಗಳ
ಚಿಗುರಿಸುತ ಎದೆಗುದಿಯ ಬೆಳೆಸುತಿಹೆವು.

ಸಾಕಾಯ್ತು ಬಾಳುವೆಯ ಕುರುಡು ಕಾಮನೆಯಾಟ
ಅನ್ಯಾಯ ವೋಸಗಳ ವೋಹದಾಟ
ನುಗ್ಗಿಬಹ ತೆರೆಗಳೇರಾಟ ಕಾಟದಿ ನನ್ನ
ಅಂಗಾಂಗವಾಯಾಸ ವಿದ್ಧವಕಟ
ಬೇಡಿದೆನೆ ಬಾನಿನಲಿ ಬೆಳೆವ ಅಪ್ಪುತದ ಹನಿಯ
ದೇವತೆಯ ವೈಭವವ ಕಾಮಿಸಿದೆನೆ ?
ಹುಲುಮನುಜನೆದೆಯೊಳಹ ಕಿರಿಯಾಸೆಗೂ ದೈವ
ಮುಚ್ಚಿರುವ ಬಾಗಲವ ತೆರೆಯಿತೇನೆ ?

ಕೆರಳಿರುವ ಬಾಳ್ಕಡಲ ತೊರೆದು ಬಾ ನೀರೆಯೆ
ಎರಿಳಿತವಿಲ್ಲದೀಯುಸುಕಿನಲ್ಲಿ

ಧರ್ಮಬಂಧನ ಜರೆದು ಕರ್ಮಕ್ರಂದನ ತೊರೆದು
 ಕೊರಳ ಕೊಯ್ಯುವ ಬಾಳನೊಗವ ಹರಿದು
 ಸಿಕತಸೀಮೆಯ ಸೌಮ್ಯ ಶಾಂತಿಯಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಾ
 ಆಯಾಸವಾರಿಸುವ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ
 ಕನಸಿನಾರಾಮದಲಿ ಕೊನರಬಹುದೆಲೆ ತಣಿವು
 ಮರೆಯಬಹುದೆಲೆ ಮಲೆತ ವ್ಯಥೆಯನೊನೆಯು

ಕಡಲತ್ತ ತನ್ನೆದೆಯ ಕದಡಿಸಿದ ಚಂದಿರನ
 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಲಗೆಯ ಚಾಚುತಿರಲಿ
 ಕಾಲ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಸುಳಿಯುತಿಹ ಶೇಷನನು ಕುಕ್ಕಳಿಕೆ
 ಪಾತಾಳವನು ಅಗಿದು ಮೊರೆಯುತಿರಲಿ
 ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದೇನು ?— ನೀರ್‌ನೊರೆಯ ಬಿಳಿಗರೆಯೆ
 ಕಡಲ ಮೊಳಗೂ ಕೂಡ ಕಿವಿಯ ಪುಗದು,
 ಇಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯು ಕೂಡ ದಣೆದು ಗರಿಗಳ ಮುಗಿದು
 ಹೂವಿನುಯ್ಯಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವುದು.

ರಿಕ್ತವಹೆ ಸಂತಾಪ ಪರಿತಾಪಗಳ ತೊರೆದು
 ಸೌಮ್ಯಸುಪ್ತಿಯಲೆದೆಯು ಮಿಡಿಯುತಿರಲಿ
 ಇಲ್ಲಿರುವ ಗರಿಗಳಲಿ, ಹರಿಯುತಿಹ ಹೊಳೆಗಳಲಿ
 ಹಸಿರಿನಲಿ ಬಿತ್ತರದ ಉಸುಕಿನಲ್ಲಿ
 ಅಕ್ಷಯ್ಯ ಶಾಂತಿಯದು ನೆಲೆಸಿರಲು ನಾವೇಕೆ
 ವ್ಯರ್ಥವಾದೆಣಿಕೆಯಲಿ ನವೆಯಬೇಕು ?
 ಕನಸಿನಲಿ ಕಣ್ತೆರೆದು ನಸುಕಿನಲಿ ನಸುಬೆಳೆದು
 ಅರಳಿಯಳವಲರಿನಾ ಬಾಳೆ ಸಾಕು !

ಮುಳುಗಲಿಹ ನೇಸರನು, ಮೂಡಲಿಹ ಚಂದಿರನು
 ಮೆರೆಯುತಿಹರಾಗಸದ ಅಂಚುಗಳಲಿ
 ಕ್ಷಣಕಾಲ ಮರೆತಿಹರು ರೇಗಿಸುವ ಕದನವನು
 ಶಾಂತಿಯಾ ಕಾಂತಿಯನೆ ಕರೆಯುತಿಹರು.
 ಗೆಳತಿ, ವೀಣೆಯಮೇಲೆ ತಂತಿ ನೋಯದೊಲಿನ್ನು
 ಮೆಲ್ಲೆಲರಿಗೂ ಮಿದುವು ಬೆರಳಾಡಲಿ
 ಗಾಳಿಗೂ ತಿಳಿಯದೊಲು ಮೌನವೂ ಮುರಿಯದೊಲು
 ಗೀತಗಳು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಲಿಯಲಿ !

ಹುಸಿಯಾಸೆಗಳ ಶಾಶ, ಕೃತಿ ವಿರಸದಾಯಾಸ
 ಮಾಯವಾಗುವುನೆಲ್ಲ ಸುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ
 ಮಲೆತು ಮುರಿಯುವುದೇನು ? ಅಲೆದು ಅರಸುವುದೇನು ?
 ಬಾಳೆಲ್ಲ ಸುಖಪಡೆಯೆ ವಿರತಿಯಲ್ಲಿ
 ಸುಪ್ತಿಯೇ ಜೀವನದ ಸುಖ ಪೂರ್ಣ ಭುಕ್ತಿ
 ಭಾವಗಳ ರಾಗಗಳ ಕೊನೆಯ ತೃಪ್ತಿ
 ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ಜಲಧಿಯಾ ಜಲವೆ ಶಿಲೆಯಾಗಿರುವ
 ಹಿಮವತಿಯ ಸಿದ್ಧಿಯೂ ದೀರ್ಘ ಸುಪ್ತಿ.

ಸುಪ್ತಿ ಶುಕ್ತಿಯ ಸೇರೆ ಮನವು ಮೌಕ್ತಿಕವಾಗಿ
 ಪಡೆಯಬಹುದೆಲೆ, ನಲ್ಲೆ, ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತಿ !

ಉನ್ನಾದ ಗೀತ

ಹೃದಯದೊಳಗುನ್ನಾದ ತುಂಬಿದೆ ಕಾಲಿನೊಳಗುರಿಯೆದ್ದಿದೆ
ಮರಣ ಮೂರ್ಛಿತ ಮನವು ಹರಣದ ಬಲಿತ ಗರಿಗಳ ಪಡೆದಿದೆ

ಕಟ್ಟುಗಳ ಕಿರಿಗೂಡಗೋರಿಯ ಮುರಿದು ಮೇಲಕೆ ನೆಗೆಯುವೆ
ಇನ್ನು ನಿಲ್ಲಿನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾನಿನಂಚನೆ ಮುಟ್ಟುವೆ

ಯಾರು ತಡೆವರು ನನ್ನನು? ಯಾರು ಕಟ್ಟುವರೆನ್ನನು?
ಕಿರಣಗಳು ಕೊರೆದಿರುವ ದಾರಿಯ ಹಿಡಿದು ನಾ ಮುನ್ನ ಡೆವೆನು.

ನೂರು ಜನುಮದ ನೋವದಿಂದಿಗೆ ಮನಕೆ ಕಾವನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ
ನೂರು ಬಾಳಿನ ಬೇವದೀಗಳೆ ಎದೆಗೆ ಕಸುವನ್ನೂಡಿದೆ.

ನೋಡುಮನದಲಿ ಬೇಗೆ ಎದ್ದಿದೆ, ಕುಣವ ಕಡಲೇವೊಳಗಿದೆ
ಸಾವ ಭಯವನು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ವೀರರೋಜವ ತೊಟ್ಟಿದೆ

ಸಪ್ತಸಾಗರ ದಾಟುವಾ ಗೌರಿಶಂಕರ ಮೆಟ್ಟುವಾ
ತೊವಲು ದಿಟ್ಟಿಯು ತಟ್ಟಿದಾಕಿರುಚಿಕ್ಕೆನಾಡನು ಮುಟ್ಟುವಾ

ಬಯಕೆ ಬಲಿತರೆ ನಿಲ್ಲಬಹುದೆ ನಿಂತ ನೆಲವನು ನಂಬುತ
ತಡೆಯಬಹುದೆ ಸಂದ ದುಃಖದ ಇರಿತವನ್ನೇ ನೆನೆಯುತ

ಜನದ ಸಂದಣಿ ತೊರೆವೆನು, ಜಗದ ಗದ್ದಲ ಮರೆವೆನು
ಬಾನ ಹೊಳೆಯಲಿ ತೇಲಲೆನ್ನಯ ಕಿರಿಯ ನಾವೆಯ ಬಿಡುವೆನು.

ಇರುಳು ಕಳೆಯಲಿ ಹಗಲು ಅಳಿಯಲಿ ಕಾಲಜಾರಲಿ ಸವೆಯುತ
ಕಾಣದಂತಹದನ್ನೆ ಅರಸುವೆ ಕಾಲನನ್ನೇ ಮೆಟ್ಟುತ.

ಅಳವ ಗಳಿಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಎಳೆಯುವೆನು ಅಮರರ ಸಿರಿಯನು
ಬೆಳೆದು ಮುಟ್ಟುವೆ ಮುಗಿಲಿನೇರನು ಬಯಸಿ ನಾಕದ ನೆರೆಯನು

ಅದರ ಕರೆಯೇ ತಲೆಯ ಕೆಣಕಿದೆ ಹೃದಯ ಗುಹೆಯನು ತುಂಬಿದೆ
ಒಡಲಿನಲಿ ದಳ್ಳುರಿಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಹರಡಿ ನನ್ನನು ನೋಂತಿದೆ.

—

ಸ್ನೇಹ-ಸಿಂಧು

ದೇವ ಹೃದಯದ ನೀಲದಾಳದಿ
ಮೊರೆವ ಸ್ನೇಹದ ಸಿಂಧುವೆ!
ಬೆಂದ ಬಾಳಿಗೆ ನೊಂದ ಜೀವಿಗೆ
ನೀನೆ ಸರುವರ ಬಂಧುವೆ!

ಇಳೆಯ ಕುದಿಯನು ಕಳೆಯಲೋಸುಗ
ಹಸಿರ ಸಿರಿಯನು ಹೊದಿಸಿದೆ
ಏಳು ಕಡಲುಗಳನ್ನೆ ಹರಿಯಿಸಿ
ಪ್ರಾಣಪವನವ ಸುತ್ತಿದೆ.
ಹಗಲಿನುರಿ ನಂದಿಸಲು ಸಂಧ್ಯಾ-
ನೋಹ ಕಂಕಣ ಕಟ್ಟಿದೆ
ಇರುಳಿನೆದೆಯಲಿ ಚೆಲುವ ಚಂದ್ರನ
ಬಿಂಬವನ್ನೇ ಬಿತ್ತಿದೆ.

ಸೂರ್ಯ ಲೋಕದ ಸುತ್ತು ಭ್ರಮಿಸುವ
ನಿಖಿಲ ಗ್ರಹಗಳ ರತಿಯಲಿ
ಕಾಲಚಕ್ರದ ವಕ್ರಗತಿಯಲಿ
ಜನ್ಮ ಮರಣದ ಜೊತೆಯಲಿ
ದಿವ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಭವ್ಯಗೀತವ
ಮಡಿದು ವಿಶ್ವವ ತುಂಬಿದೆ

ಪಂಚ ಭೂತಗಳನ್ನು ಬಿರಿಯಿಸಿ
ಬಣ್ಣ ದಾಟವ ನಾಡಿದೆ

ಜಿಲುವಿನಲಿ ಸೆಳೆ ಆಳಲಿನಲಿಯು-
ಕೃರತೆ ನೆಲದಲಿ ಕಂಪನು
ಆಸೆಗನಸುಗಳರಳ ಹೃದಯದಿ
ಬೆಳೆದೆ ಇಹದಲಿ ಸಿರಿಯನು
ನಿನ್ನ ತೆರೆಗಳು ತಟ್ಟಿದೆಡೆಯಲಿ
ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವು ಬೆಳೆವುದು
ನಿನ್ನ ಮೊಳಗೂ ಕೇಳದಾಕಡೆ
ನರಕಕಲ್ಪವೆ ನೆಲೆಯದು.

ನಿನ್ನ ದಂಡೆಯ ಉಸುಕಿನಿಂದಲೆ
ಗುಬ್ಬಿ ಗೂಡನು ಕಟ್ಟುತ್ತ
ಆಟವಾಡುತ್ತ ಮರೆತ ಕೆಲವರ
ಕರೆವೆ ತೆರೆ ಬೆರಳೆತ್ತುತ
ಕಣ್ಣ ಮಿಂಚಿನ ಬಲೆಯ ಬೀಸುತ್ತ
ಸೆಳೆವೆ ನಿನ್ನೆಡೆ ಹಲವರ.
ಸ್ವಪ್ನ ಸುಂದರ ಮಾಯೆಯಾಮಿಷ
ಹರಡಿ ನೀ ಸ್ನೇಹಾಕರ

ನೀ ಕೃಪಾಕರನೆಂದು ನಿನ್ನ ಡಿ
ಗೆರಗದವರನು ಮುರಿಯುವೆ
ನೀ ಕೃಪಾಣದ ಕೈಯನೆತ್ತುತ
ರುದ್ರರೂಪವ ತೋರುವೆ

ಯಾವ ಸಾಸಿಗ ನಿನ್ನ ನೀರೊಳು
ಧುಮುಕಿ ಸಿರಿಯನು ಜರೆವನು
ನಿನ್ನ ದೊಂದೇ ಹನಿಯನಾಶಿಸಿ
ಶಾಂತಿ ಸುಖವನು ತೊರೆವನು.

ನಿನ್ನ ಕರೆಯನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ
ಎಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಇರುವುದು
ನಿನ್ನ ಸುಡುವುರಿ ಮಡಲಿನಲಿ
ಒಡಲೆಲ್ಲಿ ತಂಪನು ಪಡೆವುದು.
ನಿನ್ನ ಮಡಿಲಲಿ ಆಡ ಬಂದೆನು
ಲೀಲೆಯಲಿ ಕುಣಿದಾಡಲು
ತಿಳಿಯದೆಯೆ ನಾ ಬೆಂದು ಹೋದೆನು
ಕನಸಿನಾಳಿಕೆ ಮುಗಿಯಲು

ನನ್ನ ಆಸೆಯ ಭವ್ಯ ಮಂದಿರ
ಶೂನ್ಯದಲಿ ಮರೆಯಾಯಿತು
ಮನದ ಬಾಂದಳದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗಿದ
ಚಂದ್ರ ದೀಪವು ಆರಿತು.
ರಮ್ಯ ಭಾವದ ಸುಮನ ಪಲ್ಲವ
ಬಾಡೆ ಎದೆ ಕೊರಡಾಯಿತು
ಪಾರಿಜಾತದ ಮೃದುಲ ಹಾಸುಗೆ
ಶರಗಳಾಸನವಾಯಿತು.

ಸ್ವಪ್ನ ಸುಂದರವಾದ ಸುಖಮಯ
ಸುಲಭ ಜೀವನ ಮುಗಿಯಿತು

ನಿಜದ ಕಲ್ಲೆದೆ ಕೊರೆದು ಹರಿಯುವ
ಸತ್ಯ ಸಮಯವು ಬಂದಿತು.
ನಿನ್ನ ಆಸರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದಿಹ
ಬಾಳ ಬಗೆಯನು ಅರಿತೆನು
ಮುರಿವ ಕೈಯೇ ಅಭಯ ಕರವೆಂ-
ಬುದರ ಪರಿಯನು ತಿಳಿದೆನು.

ಬೆನ್ನೆ ನಿನ್ನಯ ಭೀಮರಕ್ಷೆಯ
ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಹ ಧೀರರು
ಶಿಲುಬೆಯನು ನಗುನಗುತಲೇ-
ರಿದರತುಲ ತ್ಯಾಗದ ವೀರರು.
ನಂಜುನುಂಗಿದ ಒಡಲಿಗಳಿಯಿತು
ಅಮೃತ ಸತ್ವದ ಶಾಂತಿಯು
ಉರಿಗೆ ಧುಮುಕಿದರೇನು ದೊರೆಯಿತು
ಚಂದ್ರಶೀತಲ ಪ್ರೀತಿಯು

ಆದರೆನ್ನೆದೆಯಲ್ಲಿ ಭೀತಿಯು
ನೆರಳ ಚಾಚುತಲಿರುವುದು
ಕಣ್ಣೆ ಮಂಕನು ಕವಿದು ಹೃದಯದ
ಕಸುವ ಕೀಳುತಲಿರುವುದು.
ಏತಕಿನ್ನೂ ಹೃದಯ ತಳದಲಿ
ಹಗೆಯ ಹಾವವಿತಿರುವುದು
ಹೆಡೆಯ ಹರಡುತ ಬಾಳಿನಲಿ ನಂ-
ಜೇಕೆ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಲಿರುವುದು.

ಹೃದಯವೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯ
 ಕಿರಣಕಾಶಿಸಿ ಕಾಯ್ದಿದೆ
 ಯಾವ ದೈವವು ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯದಿ
 ಮೇಘ ಒವನಿಕೆಯೆಳೆದಿದೆ.
 ಯಾರು ಕೆಡುಕಿನ ಬೀಜ ಗಾಳಿಗೆ
 ತೂರಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಬೆಳೆದರು
 ಹಗೆಯ ಕಾಡಿನ ವಿಷದ ವಲಯವ
 ನಾಡು ಬೀಡಿಗೆ ಬಿಗಿದರು.

ದಿನವು ಚಿಮ್ಮುವ ಕೊಲೆಯ ರಕ್ತವು
 ಹೇಗೆ ನನ್ನೆದೆ ತಟ್ಟಿತು
 ಜಗದ ಪಾಪದ ಭೂತ ನೃತ್ಯವು
 ಮನದ ರಂಗಕ್ಕಿಳಿಯಿತು.
 ಯಾರ ಕರ್ಮವು ಬೆಳೆದ ಕಟುಫಲ
 ನನ್ನ ಬಾಯಲಿ ಬಿದ್ದಿತು
 ಅದರ ಕಹಿ ಯೋಡಲನ್ನು ತುಂಬಿರೆ
 ಹರಣ ಕಸಿವಿಸಿ ಗೊಂಡಿತು.

ಯಾರು ಈ ಕಹಿ ಕಳೆವರೆನ್ನೆಯ
 ಕೊಳೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೊಳೆವರು
 ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿ ಉಳಿದಿಹ
 ಪಾಪವನು ಉರಿಗಿಡುವರು
 ಪಾಪನಾಶನ ಗಂಗೆಯಲಿ ಇ-
 ಕೈಲದಿ ಕೊಳೆಯೇ ತುಂಬಿದೆ

ಸತ್ಯ ಸಾಗರದಂತರಂಗದಿ
ಕೊಲೆಯ ಜಾಲವು ಹರಡಿದೆ.

ಇನ್ನು ನೀನೇ ಶರಣು ಪತಿತಗೆ
ಯಾರು ಎತ್ತುವರನ್ನರು
ನಿನ್ನ ಕರೆಯನು ಕೇಳಿ ನಿನ್ನೆ ಡೆ
ಓಡಿಬರುವರೆ ಧನ್ಯರು
ಏಳು ಸ್ನೇಹವೆ ಅರಳು ನಂದಾ-
ದೀಪವಾಗೆನ್ನೆ ದೆಯಲಿ
ನಿನ್ನ ಸಾಗರ ಘೋಷವೇಳಲಿ
ನನ್ನ ತನುಮನ ಕೆಣಕಲಿ.

ಕ್ಷೇತ್ರಬ್ಯ ತೊಲಗಲಿ ಭೀತಿಯೋಡಲಿ
ಕೀಳು ಎಣಕೆಗಳಳಯಲಿ
ನಿನ್ನ ನಂಬಿದ ನನ್ನ ನಾಕೆಯು
ನಿನ್ನ ನೀರಲಿ ಧುಮುಕಲಿ
ಮತ್ತೆ ಬೇರೆಡೆ ಸುಖದ ಜೀವನ
ದೊರೆತರೂ ನಾನೊಲ್ಲೆನು
ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿನ
ಸಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಸಲು ಸಿದ್ಧನು.

ನಿನ್ನ ಸ್ಪರ್ಶವು ರೋಮು ರೋಮದಿ
ಸ್ನೇಹವಲ್ಲಿಯ ಚಿಗಿಸಲಿ
ನಿನ್ನ ಕರುಣಾ ದೃಷ್ಟಿ ಹೃದಯದ
ಅಮೃತ ಸೃಷ್ಟಿಯ ತೆರೆಯಲಿ

ದಿಗ್‌ದಿಗಂತದಿ ಮುತ್ತು ಹವಳದ
ವರ್ಣ ಸಂಪದ ಬೆಳೆಯಲಿ
ಬಾನು ನೆಲದಲಿ ಹರ್ಷಧವಲತೆ
ಜೊನ್ನದೊಲು ತುಳುಕಾಡಲಿ

ಸ್ನೇಹ ಸಿಂಧುವೆ, ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹಲ
ಲಹರಿಯಲಿ ಮುಳುಗೇಳಲು
ಶುದ್ಧ ಪಾವನ ತ್ಯಾಗ ಜೀವನ
ಸತ್ಯವನು ಸವಿದೇಳಲು
ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಭಾವ ಬಳ್ಳಿಗೆ
ಆಶೆಯೊಂದೇ ಕೊನರಿದೆ
ನನ್ನ ನೊಳ ಹೊರಗೆಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ
ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಳಸಿದೆ.

ಪ್ರಣಯಗುರು

ಗೋಳನಂಜನ ಗಾಳಿ ಬೀಸೆ, ಬಾಳಿನಬಳ್ಳಿ,
ಮುರುಟಿರಲು ಗಾಸಿಗೊಂಡು
ಶಾಪದೊಲು ಚಂಡಾಶು ಶಾಂತಿಯನ್ನೇ ತಳ್ಳಿ
ತಾಂಡವವ ನಾಡಿತಂದು
ಆಸೆಗಳು ಕನಸುಗಳು ಮನದೊಳ್ ಉಸಿರುಗಳು
ಹಳಿತು ಕೊಳೆ ಕಹಿಯಾದವು
ಬಾಳ ಬೆಳೆಸಲು ಬಗೆದ ಭಾವಗಳು ರಾಗಗಳು
ಇರಿವ ಕೂರಲಗಾದವು.

ನನ್ನ ತಾಯ್ನಿಲೆಯಾದ ನೆಲವು ಕಲ್ಲಾಗಿತ್ತು
ಕಸವೆ ನನಗಾಯಿತನ್ನ
ಕೂಸು ಬಾಯ್ನಿರೆದಾಗ ತಾಯಿ ಮೊಲೆ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು
ಅದಕಿಹುದೆ ಮಿಗಿಲು ಬನ್ನ
ಬೇರಿಳಿಸಿ ಆರಸಿದರು ನೀರ ಸುಳಿವೇ ಇಲ್ಲ.
ಕಂಬನಿಯೊಳಾಂತೆ ತಣವು
ನಭಕೆತ್ತಿ ಕೈಚಾಚಿ ಕರುಣೆ ಕೇಳಿದರಿಲ್ಲ
ಇನಿಸಾದರಲ್ಲಿ ಒಲವು.

ಎಲೆಯೆಲ್ಲ ಉದುರಿದವು ನಲಿವೆಲ್ಲ ಚದರಿದವು
ನಿಂಟ ನಾ ಕೊರಡಿನಂತೆ

ಸ್ತೃತಿಯ ವಿಕೃತ ಛಾಯೆಗಳು ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡವು
 ನನ್ನನ್ನು ಗೋರಿಯಂತೆ
 ಇರುಳ ಕರಿಯೆದೆ ಯರಳಿ ಇನಬಿಂಬ ಬೆಳಗದೊಲು
 ನನ್ನ ಬಾಳ್ ಬಾನಿನಲ್ಲಿ
 ಇನಿಯಳೇ ನಿನ್ನೊಲವು ಮೂಡೆ ತೊಳಗಿತು ಮನವು
 ಹೂಬಿಸಿಲ ಜೇನಿನಲ್ಲಿ

ನನ್ನೆದೆಯ ಹೊದರಲ್ಲಿ ಹರುಷ ಹಕ್ಕಿಯ ಹಿಂಡು
 ಹೊಮ್ಮಿಸಿತು ಹಾಡು ಹೊಳೆಯ
 ಮಧುಮಾಸ ಮುದಮಾಸ ಬಂದಿರುವ ತೆರದಲ್ಲಿ
 ಚಿಮ್ಮಿಸಿತು ಹಸಿರ ಬೆಳೆಯ
 ಪುಣ್ಯಪಾವನ ಗಂಗೆ ಶುದ್ಧ ಪ್ರೀತಿ ತರಂಗೆ
 ಹರಿದೆ ನೀ ಮಸಣದಲ್ಲಿ
 ಕಸವ ರಸವಾಗಿಸಿದೆ ವಿಷವ ಸೊದೆಯಾಗಿಸಿದೆ
 ಸೇರಿ ಈ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ

ಪತಿತಪಾವನ ಮೂರ್ತಿ ನನ್ನ ಜೀವನ ಸ್ಫೂರ್ತಿ
 ಪ್ರೀತಿಯೇ ಸತ್ಯ ನಿಜವು.
 ಪ್ರೀತಿಯೊಂದೇ ತಥ್ಯ ಉಳಿದುದೆಲ್ಲಾ ಮಿಥ್ಯ
 ಅದರ ರೀತಿಯೇ ನೀತಿಯು
 ಎಂದು ಕಲಿಸಿದ ಗುರುವೆ ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಗುರಿಯೆ
 ನಮಿಸುವೆನು ನಾನು ನಿನಗೆ
 ಪರದ ಪರತತ್ವವನು ಇಹದ ಸುಖ ಸತ್ಯವನು
 ನೀಡಿರಲು ನೀನು ನನಗೆ !

ಇರುಳು-ಕಳೆಯಿತು

ಇರುಳು ಕಳೆಯಿತು, ಬೆಳಕು ಬೆಳೆಯಿತು,
ನೋಡು ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ
ಮನದ ಕ್ಲೇಶದ ಲೇಶ ಕಳೆಯಿತು
ಮತ್ತೆ ಹೊಮ್ಮಿತು ನಂಬಿಗೆ!
ಚಿಲುವ ಬೆಳಕಿನ ಹವಳದುಟಿಯದೊ
ಬಾಸಿನಂಚನು ತಟ್ಟಿತು
ಕೆಂಪು ಕೊನರಿತು ಚಿಮ್ಮಿ ಹರಿಯಿತು
ದಿಗ್ ದಿಗಂತವ ತುಂಬಿತು.

ನೂರು ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಗಾಳಿಯು
ಪ್ರೀತಿ ಗೀತವ ಹಾಡಿತ್ತು.
ಹೂವಿನೆದೆಯನು ತೆರೆಯುತೊಲವಿನ
ಸವಿಯನದರಲಿ ಬಿತ್ತಿತು.
ಮಂಜು ಹರಿಯಿತು, ಕಣ್ಣು ತಣಿಸುವ
ಬೆಳಕು ಎಲ್ಲೆಡೆ ತುಂಬಿತು
ಅಳಲು ಬತ್ತಿತು ಹರುಷವುಕ್ಕಿತು
ಮಮತೆ ಮನದಲಿ ಹೂತಿತು!

ಸಂಜೆಗೆ

(ಒಂದು ಪ್ರೆಗಾಥ)

ಹೃದಯ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿಹುದು ಆನಂದ ದೂರ್ಮಿಯಲಿ
ಪ್ರತುಂಬಿ ವೈಮನವನ್ನು ಬಧಿರಿಸಿಹುದು
ಇಹುದೆ ಇಂತಹ ಚೆಲುವು ಲೋಕದಲಿ ನಾಕದಲಿ
ನಿನ್ನವೊಲು, ಶ್ಯಾಮಲೆಯೆ, ಮಾಗದೊಲವು
ಹರಣಗಳ ನಯನದಲಿ ಅರಳಿಸುತ್ತ ನೋಡುವೆನು.

ಕಡಲನ್ನೆ ಕುಡಿಯುವೊಲು ದಿಟ್ಟಿಸುವೆನು.
ಹಗಲಿರುಳು ತೆರೆ ಸರಿಸಿ ಬಂದೆ ಮಂಥರೆ, ಮಧುರೆ
ನಿಮಿಷಾರ್ಥವೇ ನಿಂತು ನಡುವೆ ಮರೆಗೆ
ಆದರೆಲ್ಲೆಡೆ ನೀನು ಮಂತ್ರ ಮೌಕ್ತಿಕ ಜಲವ
ತೂರುತಿರೆ ದೇಶ ದಿಶೆ ಹೂ ಹಾಸಿಗೆ.

ಜರೆಯ ಮರೆಯಿತು ಗಿರಿಯು ಹರೆಯತಳೆದಿತು ತಿರಿಯು
ನನ್ನ ಕರಳೂ ಅರಳೆ ಗಮಗಮಿಸಿತು.

ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದ ಮಾರ್ಗ ದುರ್ಗಮವೆ ಈ ಕ್ಷಣದಿ
ನಾಕವೇ ನಗುತಿರಲು ನಿನ್ನ ಡಿಯಲಿ
ಚೆಲುವಿನಾ ಬಲೆಯಾಗಿ ಒಲವಿನಾ ಸೆಲೆಯಾಗಿ
ಮಣ್ಣಿಗೂ ಬಣ್ಣನೆಯ ಲೀಲೆ ದೋರೆ
ನೆಲದಿ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವ ನನ್ನ ನನ್ನಿಗಳೆಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ತೇಜೋರಥದಿ ಸಾಗುತ್ತಿಹವು.

ಬಲ್ಲೆಯಾ ನನ್ನೆದೆಯ ಏಕತಾರಿಯ ಮೇಲೆ
ಆಸೆಮಿಡಿಯುವ ಭಗ್ನಗೀತಗಳನು
ಮನದ ಮಂಗಲವನ್ನು ಮೃತಿಗೊಳಿಸಿ ಜೀವನದ

ಹಸಿವೆಯನೆ ಬತ್ತಿಸುವ ರಾಗಗಳನು.

ಜಿಲುವಾಗಿ ಚಣವರಳಿ ಅಳಿದ ನನ್ನೊಲವಿನಲಿ

ನೆನಹು ನೋವಿಗೆ ನೀರನುಣಿಸುತಿಹುದು.

ಬಾನ್ನೆಲದ ಬೇಟೆಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದ ಸಂಧ್ಯಾ ಕುವರಿ

ದಿನದಗ್ನತಪ ಹೂತ ಪುಣ್ಯ ನೀನು

ನೋವು ನನಕೊನೆಯೇರಿ ನಲಿವಾಯಿತೆನ್ನುವೊಲು

ಬಾಂಬಸಿರ ಕಿಚ್ಚಿನಿಂದೆದ್ದೆ ನೀನು.

ಪಡುವಣದ ಮಡುವಿನಲಿ ನೂರೆಸಳನ್ನೆದಿಲೆಯು

ಅರಳಿದೊಲು ಹರಿಸಿರುವೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನು

ಸಾಂಧ್ಯ ಸುಂದರಿ ನಿನ್ನ ಸೊಬಗಿನಾರಾಧನೆಗೆ

ನನ್ನ ಮನವೇ ಬಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು

ಕೋಟಲೆಯ ಕದಡನ್ನು ತಿಳಿದು ಪಾವನವಾಗಿ

ಆತುರದಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಯಸುತಿಹುದು.

ಸೋತೆದೆಯ ಸರಸಿಯಲಿ ಅರಳಿರುವುದರವಿಂದ

ಶಾಂತಿಯಲಿ ತೋಷವನು ತಳೆದಿರುವುದು.

ಮರೆಯಾದೆಯಾ ದೇವಿ! ಮನವು ಮುಕುಲಿತವಾಯ್ತು

ತಿರೆಯುಕಣ್ಣಿಂಗಿದೊಲು ಮುಗ್ಗುರಿಸಿತು.

ಆದರೂ ನಿಮಿಷದಲಿ ಜೀವನವನರಳಿಸಿದ

ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ರೀತಿ ಅಸ್ತತವೆಂತು ?

ವಿಲಯ ತಾಳಲಯಕ್ಕೆ ಕುಣಿವ ಬಾಳಿನ ಕತೆಗೆ

ಅವ್ಯತ ಗೀತದ ರಸವು ತುಂಬಿಬಂತು.

ಅಮೃತ ಕ್ಷಣ

ನಿನ್ನೊಲವಿನಾಳದಲಿ ಮುಳುಗಿ ಮರೆತಿಹೆ ನನ್ನ
ಮನವ ಮುತ್ತಿದ ಮಣ್ಣು ತೊಡರುಗಳ ಕಿತ್ತೊಗೆದು
ನಿನ್ನೊಲವ ಜೊನ್ನದಲಿ ಮಿಂದು ಉನ್ನದಿಸಿರುವೆ
ಹಿರಿಮೆ ಹೊನ್ನುಗಳಾಸೆ ವಿಫಲವೆನಿಸಿತು ಮನಕೆ
ಸಂತ್ಯಸ್ತ, ಸಂಪನ್ನ, ಪೂತ, ಸ್ವಾಂತಃಪೂರ್ಣ
ನಿದ್ದೆಯಾ ಮರೆಯಿಲ್ಲ, ಎಚ್ಚರದ ಕರೆಯಿಲ್ಲ,
ನಿಷ್ಪಂದ, ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಶಾಂತಿಯಲಿ ಸಮಾಧಿಯ
ನೈದಿಹುದು ಎನ್ನ ಬಗೆ.

ಈ ಕ್ಷಣವು ಭಂಗುರವೆ?

ಆಗಸದ ಅಶಿಷಗಳೆನೆ ತಂಗದಿರ ಸೊದೆ,
ಮನದನ್ನೆ, ಮೈಮನವನರಳಿಸಿದೆ. ಇಂಗಡಲ
ಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಮರೆತರೂ ತಾರೆಗಳು ಕಾ-
ಯುತಿವೆಯೆಮ್ಮನ್ನು. ದೇವರಿಗು ಸುಪ್ರೀತ
ವೀಕ್ಷಣವು. ನಕ್ಷತ್ರದೊಲಕ್ಷಯವು ಬಾಳು.

ಎನಿತು ಕಾಲ

ಎನಿತುಕಾಲ ಹುಡುಗ ಕೊಳೆವುದು
ಎನಿತುಕಾಲ ನೆಲದಲಡಗ,
ಕೊಳಚೆಯಾಗ ಕಳೆವುದು ?

ಮಳೆಯ ಹನಿಯು ತಟ್ಟಿ ಕರೆದರೂ
ಬೆಳಕ ಕಿರಣ ಇಣಕಿ ನಡೆದರೂ
ಮನದ ಆಸೆ ಕೊನರದಿಹುದು
ಕೊಳೆಕೊಳೆವುದು ಕಸದಲಿ

ಹಿರಿಯ ಕನಸ ಕಂಡಿತಾದರೂ
ಚಿಗಿದು ಬೆಳೆಯ ಬಯಸಿತಾದರೂ
ಕಸದ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬೆಳೆದಿದೆ
ಕೆಳಗೆ ಮನವು ಬಳಲಿದೆ

ನೆಲವ ಸೀಳಿ ಎದ್ದು ಬಾರೆನೆ
ಬಾನನೇರಿ ಚಿಗುರ ಹರಡೆನೆ
ದಿಶೆಯ ತುಂಬ ಹೂವ ತೂರಿ
ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಲಿಯೆನೆ ?

ಅಸೆ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊರಗುತ್ತಿರುವೆನು
ಜೀವರಸವ ಹೀರದಿರುವೆನು
ಎನಿತು ಕಾಲ ತಡೆಯಬೇಕು
ದಿವ್ಯ ಬಾಳ ಪಡೆಯಲು ?

ಇರುಳ ದೇವಿ ಬಾ

ಬೇಗ ಬಾ, ಇರುಳ ದೇವಿ ಬಾ, ಬಾ,
ತಡೆಯದಿರು ಸಿಂಗರಕೆ,
ಬೇಗ ಬಾ, ಬಾ, ಬಾ!

ತಾರೆಗಳ ಲಾಸ್ಯವೇಕೆ
ಚಂದ್ರಿಕೆಯ ಹಾಸ್ಯವೇಕೆ
ಮುಡಿಗೆ ಸಾಕು ಏಳು ಚಿಕ್ಕೆ
ಕಿವಿಗೆ ಎರಡು ಓಲೆ!

ಮೊಗ್ಗಿಗಿನಿಸು ನಗೆಯನಾಯ್ದ
ದಣಿದ ಮನಕೆ ತಣಿವತಂದು
ಬೆಂದ ಬಾಳು ಅರಳುವಂತೆ
ಬೀರು ನಾಳಿನಾಯೆ!

ಕನಸಿನ ಮನೆ ಮುರಿದಿದೆ
ಹೃದಯದೊಲುಮೆ ಬತ್ತಿದೆ
ಶುಭ ಶಂಕರ ಮನಕೆ ಮಸಣದ
ಕಳೆದುಂಬಿದೆ ತಾಯಿಯೆ!

ನಿನ್ನ ಮೈಮನ ಸೋಂಕಲಿ
ರೋಮ ರೋಮವು ಕೊನರಲಿ

ಮೃದು ಸುವಾಸ ಮುತ್ತಲಿ
ಹರಣ ಮತ್ತವಾಗಲಿ !

ದಿನದಿ ಸವೆದ ನಲುಮೆ ನಗೆಯು
ನಿನ್ನಿರುಳಲಿ ಚಿಗಿಯಲಿ
ದಿನದಿ ಮುರಿದ ಆಸೆಯೆಲ್ಲ
ನಿನ್ನೆದೆಯಲಿ ಫಲಿಸಲಿ !

ನಿನ್ನ ಕಂಗಳಾಳದಲ್ಲಿ
ಮಂಗಲಮಯ ದೇವನಿರವು
ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಲವ ನೆಯ್ದು
ನನ್ನ ಸಾನೆ ಮರೆವೆನು !

—

ಪ್ರತಿಕ್ಷೇ

ಯಾರ ದಾರಿಯ ಕಾಯುತಿರುವೆನು

ಯಾರ ಬರವಿಗೆ ನವೆಯುತಿಹೆನೊ ?

|| ಪ ||

ಹೃದಯ ವೀಣೆಯು ಯಾವ ಕೊರಗನ

ಚಳಿಯ ಬೆರಳಿಗೆ ನಡುಗುತಿದೆಯೊ ?

|| ಅ. ಪ. ||

ಬೆಳಕು ಬೆಳೆಯಲು ಎದೆಯನರಳಿಸಿ

ಅರುಣ ಕಿರಣದ ಮುದ್ದನಾಶಿಸಿ

ಸಕಳ ಮೊಗವನ್ನೆತ್ತಿ ನಿಂತಿಹ

ಹೂವ ಕಾಣಲು, ಯಾರನೋ ಎದೆ

ಬಗೆದು ಬಳಲಿದೆ....

|| ೧ ||

ಕನಸ ದೋಣಿಯನೇರಿ ನಡೆದಿರೆ

ಬಾನ ಬಯಲೇ ಹಿಗ್ಗಿನಾ ಶೆರೆ

ಆದರೊಮ್ಮೆಲೆ ಮೌನ ಮುರಿವುದು

ಭಾವ ಜೀವನ ಸೀಳಿ ನೆಗೆವುದು

ಯಾವ ಕರೆಯಿದು ...

|| ೨ ||

ಬಾಳ ಸೊಗಸಿನ ಸವಿಯ ಸವಿಯುವೆ

ಮನವ ತಣಿಸುವೆ, ನಲಿಸಲೆಳಸುವೆ

ಎದೆಯ ದುಗುಡವ ಕಳೆಯಬಯಸುವೆ

ಯಾರ ಕೆಳೆತನ ಬಯಸಿ ಬರಿದೆದೆ

ಕೊರಗುತಿಹುದೊ....

|| ೩ ||

ಕಾದಿಹಳು ಭೂದೇವಿ !

ಕಾದಿಹಳು ಭೂದೇವಿ,
ನೀವು ಬಾರಿರಾ !
ದಿವ್ಯ ತೀರ್ಥ ತಾರಿರಾ !

ಬಿಸುಸುಯಿಲ ಬೇಗೆ ಹೊಮ್ಮಿ
ಅಗಸವ ತಟ್ಟಿ ತಿವಿಯೆ
ಹರಣವನೆ ಕೊರಳಲಿಸಿ
ಕರುಣೆಯನು ಕೇಳುತಿಹಳು

ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣವು ನಿಮ್ಮ ನೆನಸು
ಆನುದಿನವು ನಿಮ್ಮ ಕನಸು
ಮರದುದಿಗೆ ಕಣ್ಣನಿಸಿ
ನೋಡುವಳು ಕ್ಷಿತಿಜ ದಿಡೆಗೆ

ನಭವೇರಿ ಕೂಡಿ ಬನ್ನಿ
ನಲವೇರಿ ಕುಣೆದು ಬನ್ನಿ
ಒಡಲೊಲವ ಕರೆದು ತನ್ನಿ
ನೊಲೆಹಾಲ ಹರಿಸಿ ಬನ್ನಿ

ಹನಿ ಹನಿಯಲೊಲವು ಬಲವು
ಚೆಲುವಿನಿದು ಇಳಿದು ಬರಲಿ

ಕಣ್ವಿಂಚ ಕಳೆಯ ಬಿಳಿಯು
ಕುಡಿಯೊಡೆದು ಅರಳಿ ಬರಲಿ

ಹಸಿ ಹಸಿರ ಬಿಳಿಸಿ ನಲಿಸಿ
ಎಳ ನಲುನೆಗೆಂಪನಿಸಿ
ಎದೆ ಮುಗುಳನರಳಿಸುವುದು
ಹೊ ಗಂಪ ಹರಿಯಿಸುವುದು.

ಸೊದೆಗರೆಯೆ ಉಂಡು ತಣೆದು
ಹೊಸ ಬಾಳ ಪಡೆದು ಬಿಳೆದು
ಹೂಹರುಷ ಹರಡಿ ಕುಣೆದು
ಉನ್ನದಿಸಿ ನಲಿಯಲೆಂದು
ಆಶುರದಿ ಕಾಯುತಿಹಳು !

ಕಾದಿಹಳು ಭೂದೇವಿ
ನೀವು ಬಾರಿರಾ
ದಿವ್ಯ ತೀರ್ಥ ತಾರಿರಾ !

ದೀಪಾವಳಿ

ಬ್ರಾನ್ ಬಯಲಲಿ ಚಿಕ್ಕೆಯರಳು
ಮನೆಯು ಎದುರು ದೀಪದರಳು
ಆದರಿನ್ನು ಮನದಿ ಇರುಳು
ದುಃಖವಿಧವೆನ್ನ ಕರುಳು!
ಬಂದೆಯಾ ದೀಪಾವಳಿ !

ತಿರೆಯೊಡಲಲಿ ಪ್ರಳಯ ಭ್ರಾಂತಿ
ಜನದೆಯಲಿ ನಿತ್ಯ ಭೀತಿ
ಬತ್ತಿರುವುದು ಹೃದಯ ಸ್ತ್ರೀತಿ
ವ್ಯರ್ಥವಹದು ನಿನ್ನ ದೀಪ್ತಿ
ಬಂದೆಯಾ ದೀಪಾವಳಿ !

ಬೇನೆಗಳೆನಿತೊ ಕೀಸರಡಲು
ಬಡತನದಾ ಬೇಗೆ ಸುಡಲು
ಒಡತನವಿರೆ ಫಲದ ಒಡಲು
ನಿನ್ನ ಸೊಡರು ಸುಡುವ ಸರಳು
ಅಲ್ಲವೇ ದೀಪಾವಳಿ !

ಸ್ತ್ರೀತಿಯ ಸಂಗಮದ ಸೊಗಸು
ನಿನ್ನೆದೆಯಲಿ ಬೆಳೆದ ಕನಸು
ಜಗದೆದೆಯಲಿ ಬತ್ತಿ ಬೆಳೆಸು

ಅದನೆ ಸುಚಿರ ನವ್ಯವೆನಿಸು
ಬೆಳಗು ಬಾ ದೀಪಾವಳಿ !

ಮಡದಿಯರ ಕೂರ್ವೆಯಾಗಿ
ಸೋದರಿಯರ ಸ್ನೇಹವಾಗಿ
ಎದೆಯೆದೆಯಲಿ ಒಲವ ಬೆಳಗಿ
ಜಗದ ಶಾಂತಿ ಕಾಂತಿಯಾಗಿ
ಬೆಳಗು ಬಾ ದೀಪಾವಳಿ !

ನಸುಕಿನ ನನೆ ಕೊನರುವೊಲು
ಮನಸಿನ ಅರೆ ಕಳೆಯುವೊಲು
ಒಳಗರುಳಲಿ ಬೆಳಕಿನರಳು
ಕೊನರುವಂತೆ ತಿಳವ ತಿರುಳು
ಬೆಳಗು ಬಾ ದೀಪಾವಳಿ !

ಕೂಡಿಯೆ ಜನ ಬಾಳುವೊಲು
ಹಿರಿಯರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವೊಲು
ದೇವರಾಗಿ ತೊಳಗುವೊಲು
ಶಾಂತಿಯನ್ನೆ ಜಪಿಸುವೊಲು
ಬೆಳಗು ಒಳಗು ಹೊರಗು !

ರಾತ್ರಿಗೆ!

ನಿನ್ನ ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸುವೆನು
ಶ್ಯಾಮ ಮಧುರ ಯಾಮಿನಿ
ನಿನಗಾಗಿಯೆ ಹಾತೊರೆವೆನು
ಸ್ವಪ್ನ ಲೋಕ ಸ್ವಾಮಿನಿ.

ನೀ ಬಂದರೆ ಇಳೆಗಳಿವುದು
ಅತುಲ ದಿವ್ಯ ಶಾಂತಿಯು
ನಿನ್ನಿರುಳಲಿ ಕರುಳಿಗೇಲ್ಲಿ
ಸಂಸಾರದ ಭ್ರಾಂತಿಯು

ಉಕ್ಕಿಸುತ್ತ ಕಾಳಗಡಲನು
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವ ಮುತ್ತಿದೆ
ಬಾನ್ವಯಲಲಿ ಹಣ್ಣಿಸಿರುವ
ರವಿ ತೇಜವ ಮುಕ್ಕಿದೆ.

ಅಂಧಂತಮವೆಂದು ನಿನ್ನ
ಕರೆದರೇನು ರಜನಿಯೆ
ನಿನ್ನೊಡಲಿದೆ ದೀಪ್ತಿಮಂತ-
ತಾರಾಗೃಹ ರಾಶಿಯೆ.

ಪ್ರತಿ ಜೀವದ ಪ್ರತ್ಯಾಸೆಯು
ನಿನ್ನೆ ಡಿಯಲಿ ಬೆಳೆಯಿತು
ಈ ಲೋಕವು ಸ್ವರ್ಲೋಕದ
ಸುಖ ಸ್ವಪ್ನವ ಸವಿಯಿತು.

ಅಜ್ಞಾನದ ಕಡಡೆಲ್ಲವು
ನೀ ಕರುಣಿಸೆ ತಿಳಿಯಿತು
ನಿನ್ನು ಡಿಯಲಿ ಋಷಿವರರಿಗೆ
ಸದ್ಭರ್ಷನ ದೊರೆಯಿತು.

ಆರ್ತರ ಮೊರೆ, ದೀನರ ದಯೆ,
ಸೋತವರಿಗೆ ಆಸರೆ
ಮಾದೇವನು ಮರೆತವರಿಗು
ನೀ ಮಮತೆಯ ಹೆಡೊರೆ.

ಮಾದಾಯಿಯೆ ನಿನ್ನೊಲವಿನ
ಹಾಲ್ಬಲವನು ಪಡೆಯಲು.
ವಿಸ್ತಾರಿತ ಹೃತ್ಕುಮುದದ
ಹೂಸೊದೆಯನು ಸವಿಯಲು

ಈ ಮೌನದ ಹಿಮಶೃಂಗಕೆ
ಈ ಶಾಂತಿಯ ಗಂಗೆಗೆ
ಓಡೋಡುತ ನಾ ಬಂದೆನು
ತೃಪ್ತಿಕಾತ್ಮದ ತುಷ್ಟಿಗೆ.

ನೀ ಬೀಸಿದ ನಿಡ್ಡೆಯ ಬಲೆ
ಸವಿಕನಸಿನ ಸಂಕಲೆ
ಹರಿದೊಗೆಡೆನು ಜಾಗರಿಸುತ-
ಲೀನನಾದೆ ನಿನೊಳೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ
ನಿಜ ಮರೆಸುವ ಕಲೆಯನು
ಸುಳ್ಳು ಸುಖದ ಸವಿ ಮಬ್ಬಿನ
ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಬಲೆಯನು

ನಿಂತೆ ನಿನ್ನ ಈ ವಿಶಾಲ-
ಅಂತರಂಗ ಸಂಮುಖ
ಕಂಡೆ ನಾನು ಈ ಭುವನದ
ಭವ್ಯವಾದ ಶ್ರೀಮುಖ.

ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಸಿದ
ಭಾವಲತೆಯು ನೆಗೆದಿತು
ಹೊವಿಸುತ್ತ ತೇಲಿಸಿತೊ
ಗಂಧ ಕವನ ಮೆಲ್ಲಿತು.

ಜಗದ ಗಾಯದಿಂದ ಬಸಿವ
ಕರುಣಾಜಲ ಹೊಮ್ಮಿತು
ಎಂಟು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಹರಿವ
ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿತು.

ಪತ್ತಿಶ ಶಸ್ತ್ರ ಪಾಪಾತ್ಮರ
ನಿಟ್ಟುಸಿರೂ ನೊರೆಯಿತು
ನಿನ್ನೆದೆ ಬಾಗಿಲವ ತಟ್ಟು
ಆಸರೆಯನು ಕೇಳಿತು.

ಮುರಿದೊಲವಿನ ಕನಿಕರವೂ
ನಿನ್ನ ಮುಖದಿ ಮೂಡಿತು
ನೊಂದವರಾ ಕಣ್ಣೀರೂ
ನಿನ್ನೆವೆಯಿಂದಿಳಿಯಿತು.

ಕರುಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಸಿದ
ಶ್ಯಾಮನ ಮಧುಮೂರ್ತಿಯು
ನಿನ್ನೆದೆಯಲಿ ಮಿಂಚಿತದೊ
ಅತಿ ಬಂಧುರ ಜ್ಯೋತಿಯು.

ಸುಳಿಗಾಳಿಯ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ
ಮುರಲಿ ಗೀತ ಹೊಮ್ಮಿತು
ಜಗದಾತ್ಮದ ಮೂಕ ಮೌನ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲರಳಿತು

ಬಾನ್ನೆಲದಲಿ ಸೂಸಿತೊಂದು
ಭಾವಲಹರಿಯದ್ಭುತ
ಪಂಚಕರಣ ಹರಣಗಳನು
ಕಣ ಕಣದಲಿ ಮೀಟಿತ

ನವಲೋಕದ ನವತೀಜದ
ಬೀಜಾಂಕುರವಾಯಿತು
ಆ ವಿಭವದ ಉನ್ನಾದವು
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ತೋರಿತು.

ನನ್ನೆ ದಿಯನು ಮುಟ್ಟಿ ತಾಯೆ,
ಆ ಆಸೆಯ ಚಿಗುರಿಸು
ಹಗೆ ಕೊಳೆಗಳ ತೊಳೆದು ತಾಯೆ
ಹೊಸ ಕೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆಯಿಸು !

—

ಪ್ಲಷ್ಪ ಹರಿಣ !

ಪ್ಲಷ್ಪ ಹರಿಣ ಚಪಲ ಚರಣ
ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಯೆ ಹರಣ
ಓಡುತಿಹುದು ವಿಧಿಗೆ ಭೀತ
ಎದೆಯ ಕಾಡೊಳು !

ಜೀವನ ನಿರ್ದಯ ನಿಷಾದ
ದುರ್ದೈವದ ಧನು ಸಜ್ಜಿತ
ಚಿಂತೆಯ ಸಂಜಲಗ ತಿವಿದು
ಬೆನ್ನ ಹತ್ತಿದ !

ಭೀತಿಯಿಂದ ತನುಕಂಪಿತ
ನಯನಗಳು ಅಶ್ರು ಭರಿತ
ಬಂದಿತೆಂದಿತದೊ ಸಮೀಪ
ಕೊನೆಯಗಳಿಗೆಯು

ಕರುಣಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲದಾಯ್ತು
ನಿಷ್ಕರುಣೆಯ ಜಗವಾಯಿತು
ಕೆನ್ನೀರಿನ ಮಡುವಾಯಿತು
ಮೃದುಲ ದೇಹವು !

ಕಂಗಳ ಬಟ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ
ಜಗದಾಸೆಯ ಮದಿರೆಯಲ್ಲಿ
ತುಂಬಿದರೂ ತುಳುಕಿ ತಿಂದು
ದುಃಖಸಾಗರ !

ಪ್ರಕೃತಿಯೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತ
ನಯನಗಳಲತಿ ರಂಜಿತ
ಅದನೊರಸುತ ತೇಲಿ ಬಂತು
ದುಗುಡ ಬೆಂತರ !

ಓಡಿದತ್ತ ಬೆಂಬತ್ತಿದೆ
ನೋಡಿದತ್ತ ನೆಗೆದಿದ್ದಿದೆ
ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಮರಣದಂತೆ
ಬಾಳ ರಕ್ತಸ !

ಸ್ವಪ್ನಹರಣ, ನಿಲ್ಲರೆ ಚಣ,
ದಿನ ಸತ್ತಿತು ಇದೆ ಈ ಕ್ಷಣ
ಬಿಸಿಲು ಬಾಣ ತಾಗೆ, ಬಾನೆ-
ರಕ್ತ ಚಿಮ್ಮಿತು !

ಕಲ್ಪನೆಯುತ್ತುಂಗ ಶಿಖರ
ಮನದಾಸೆಯ ಸೌಖ್ಯ ಶಿಖರ
ಕೈಯ ಚಾಚಿ ಕರೆಯುತಿಹುದು
ತನ್ನ ಎಡೆಯಲಿ !

ಇರುಳಿನ ತೋಳು ತೊಟ್ಟಿಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಬೆಳುಂದಿಗಳ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ
ವಿರಮಿಸಿ ಆ ಕರುಣೆಯಲ್ಲಿ
ಬೆಳೆಸು ಬಲವನು.

ನೀನಿರುತಿರೆ ಇದೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
ನೀ ಬೆಳೆದರೆ ಅವ ಸಾಹಿತಿ
ಮನ ಮಂದಿರದಲಿ ಮೂರುತಿ
ಚೆಲುವು ನಿನ್ನದು !

ಮುನ್ನ ಡೆಯಲಿ ನೀ ಪ್ರೇರಣೆ
ಪ್ರತಿ ಯತ್ನಕೆ ನೀ ಚೇತನೆ
ನಿತ್ಯ ನೂತ್ನ ರಮ್ಯವದನೆ
ಕಹಿಯ ಕಳೆಯುವೆ !

ಸಾಯಬಾರದೆಂದು ನೀನು
ಕರಿಯಿರುಳಲಿ ಬೆಳಕು ನೀನು
ಬೆಂದ ಬಾಳ ಹಾಳಿನಲ್ಲಿ
ತಣವಿನೂಟಿಯು !

ನಿನ್ನು ಳಸಲು ಜನ ಕೂಡಿದೆ
ಡೇವರನ್ನು ಜಗ ಬೇಡಿದೆ
ಚಿಂತಾಕುಲ ಜೀವಿತದಲಿ
ನಿನಗೆ ಕಾದಿದೆ !

ಕ್ಷುಬ್ಧವಿಧ್ವಂಸನವ ಕುಲ
ಅದರ ದುಃಖವಾಯಿತಚಲ
ಅದರ ಯತ್ನವೆಲ್ಲ ನಿಫಲ
ವಿರಸ ಬಾಳುವೆ !

ಪಾಪದ ಕೋಳಿ ಗೋಣ್ ಬಿಗಿಯಲು
ಶಾಪಕ ಕೈ ಅಲುಗಿರಿಯಲು
ನಿನ್ನೊಡಲಿನ ಕಸ್ತೂರಿಯು
ಪ್ರಾಣದಾನ ಮಾಡಲಿ !

ನನ್ನೊಡಲಿನ ಚಿಂತೆಯನ್ನು
ನೀಗದಿರುವ ಶಂಕೆಯನ್ನು
ಸ್ವಪ್ನ ಸಜಲ ನಯನ ನೀರ
ತಣಿವ ತೋರಲಿ !

ಚೆಲುವದೋರು ಒಲವನೀಡು
ಕೆಡುಕಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡು
ಚಿರಮಂಗಲ ಸುರಸುಂದರ
ಬಾಳ ಕೊನರಿಸು.

ವಸುಂಧರಾ ಗೀತೆ

ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಾಗರಾ

ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ

ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ !

ನಿನ್ನ ಡಿಗಲಿಂದು ನಾನು ಹುಡಿಯೆನಿಸುತ ಕೆಡೆದಿಹೆ

ಬಾಳೆಲ್ಲವು ಕಲ್ಲಾಯಿತು, ಉದ್ಧಾರಕೆ ತಪಮಿಹೆ

ಉಕ್ಕಿ ಬಾರೊ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲಿ

ಸೊಕ್ಕಿ ಬಾರೊ ನನ್ನೆಡೆಯಲಿ,

ಉಳಿಯಿತೊಂದೆ ಮನ್ಮಾನಸ ಕುವಲಯದಲಿ ಆಸೆಯು

ನೀನೊರ್ವನೆ ಮನದನ್ನನೆ ಇಂಗಿಸುವ ಪಿಪಾಸೆಯು

ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಸಾಗರಾ,

ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,

ಕರೆವೆನಾ ವಸುಂಧರಾ !

ನನ್ನೆಡೆಯಲಿ ಮಾಗಿದಂಥ ಹಾಲೊಲವಿನ ಸೆಲೆಗಳು

ತಾರುಣ್ಯದ ಕಾಮೋದ್ಯವ ಆಮೋದದ ತೊರೆಗಳು

ಕಲ್ಲೊಡೆಯುತ ಸಿಡಿದೆದ್ದವು,

ಗಿರಿಯಿಳಿಯುತ ಆಲೆಯಲೆದವು

ಹಾಡೊರೆಯುತ ತೆರೆತೆರೆಯಲಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಕರೆದವು

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೊ ಸುತ್ತಿರಿದರು, ನಿನ್ನಲ್ಲೇ ಬೆರೆದವು !

ಪ್ರೀತಿಮತ್ತ ಸಾಗರಾ
ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ
ಕರೆವೆ ನಾವಸುಂಧರಾ!

ಏಕೊ ಏನೊ ಮರೆತಿದ್ದೆನು ನಿನ್ನ ನಾನು ಬಹುದಿನ
ನೀನು ಮಾತ್ರ ಯಾಚಿಸಿರುವೆ ನನ್ನೊಲುಮೆಯನನುದಿನ
ಬೆಳ್ಳೊರೆಯಲಿ ಕುಸಮ ವ್ರಾತ,
ತೆರೆತೆರೆಯಲಿ ಭೃಂಗ ಗೀತ,
ಮೆರೆಯೆ, ನೀನು ನೋಘನೀಲ, ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಹಾಡಿಹೆ
ಮಾರುಲಿಯದ ನನ್ನ ನೋಡಿ ಬೇಗುದಿಯನು- ತಳೆದಿಹೆ!
ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತ ಸಾಗರಾ,
ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,
ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ!

ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವಳು ನಾನು ಮುಗ್ಧಳು
ದಿವ್ಯಲೋಕ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಖಕೆ ಸೋತವೆನ್ನ ಕಂಗಳು
ರವಿಯ ತೇಜ ಕಂಡ ಮರುಳು,
ಶಶಿಯ ಶಾಂತಿಯುಂಡ ಕರುಳು
ಹಗಲೆನ್ನದೆ ಇರುಳೆನ್ನದೆ ಮನೆ ಬಯಲುಗಳೆನ್ನದೆ
ಮುಗಿಯದಿರುವ ಮುಗಿಲ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸುತ್ತಿದೆ.
ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತ ಸಾಗರಾ,
ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,
ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ!

ಮುಗಲ ನೊಲ್ಲೆ ಯಘ್ರಾಣಕೆ ತಲೆಯನ್ನದು ತಿರುಗದೆ
 ಸ್ವಸ್ತ ಸೇವಿಯಂಥ ಜೀವಿಯಂತೆ ನಾನು ಮರುಗಿದೆ
 ಹುಸಿಗನಸಿನ ಆವ್ಧಾನಕೆ,
 ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಆವಾಸಕೆ,
 ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯೇರಿ ಹೊರಟೆ, ಬಯಕೆಯುರಿಗೆ ಬೆಂದೆನು
 ಬಂಜೆ ವಟವ ಸುತ್ತುವಂತೆ ಬಯಲಸುತ್ತಿ ನೊಂದೆನು.
 ಪ್ರೀತಿ ಮತ್ತ ಸಾಗರಾ
 ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ
 ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ !

ತವೋ ಭೂಮಿ ಹರನಿಗಾನು, ಶ್ಯಾಮನ ವೃಂದಾವನ
 ಅಮರಾಂಗನೆಯರಿಗೆ ನಾನು ರತಿ ವಿಲಾಸದುಪವನ
 ನನ್ನ ಗಿರಿಯ ಗವ್ವರದಲಿ,
 ಹಂದ ಹಳ್ಳ ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ.
 ದೇವತೆಗಳ ಚಿರನಿವಾಸವೆಂದು ನಾನು ಸೊಕ್ಕಿದೆ
 ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದವಳು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
 ಪ್ರೀತಿಮತ್ತ ಸಾಗರಾ,
 ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,
 ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ.

ದೇವರಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬಂದು ಭೂಪರಾಗಿ ಆಳ್ವರು
 ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಕೌಸ್ತುಭವೆನೆ ನನ್ನ ತೊಟ್ಟುಮೆರೆದರು
 ಆದರಾಳು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು,

ಇಲ್ಲ ಬರಿಯ ಕರುಣೆಯನ್ನು,
ತೋರಲಿಲ್ಲ, ಬೆಲೆವೆಣ್ಣೆದು ಬರಿ ಮಣ್ಣೆದು ಎಂದರು
ನನ್ನೆದೆಯಲಿ ಉರಿವ ಆಸೆಯನ್ನು ಕಾಣದಾದರು.

ಪ್ರೀತಿಮತ್ತ ಸಾಗರಾ,
ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,
ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ

ಬೇಟೆಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆಸಿತುಕಾಲ ಬಾಳಿದೆ
ಬೇಟೆಯಾಗಿ ಮಾನವರಿಗೆ ನೋವ ನಾನು ತಾಳಿದೆ
ಭಾವಪೂರ್ಣ ಹೃದಯಸಿಂಧು,
ಬರಿ ಹುಡಿಯಾಗಿಹುದು ಇಂದು,
ಚಿಕ್ಕಿ ಚಿಗಿತ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತಿಹೆನು ಹುಚ್ಚಿಯು
ಅತ್ತು ಕರೆವೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದೊರಕಲೆಂದು ಒಲುಮೆಯು
ಪ್ರೀತಿಮತ್ತ ಸಾಗರಾ,
ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,
ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ

ಕೋಟ್ಯಂತರ ದೇವತೆಗಳು ನನ್ನ ಸುತ್ತ ನೆರೆದರು
ಕಾಂತೆಯಂತೆ ಅವರ ರಮಿಸೆ ಕಾಂತಾರದಿ ತೋರೆದರು.
ಕತೆಯಾಯಿತು ನನ್ನ ಬಾಳು
ಜೊತೆಯಾರೆನಗಿಹರು ಹೇಳು
ನಾಯಿಯಂತೆ ಹರಿದು ತಿನ್ನುವವರು ನನ್ನ ಕುವರರು
ನನ್ನ ವಿಭವ ಸಂಪನ್ನರು ಸ್ನೇಹಸೂನ್ಯ ದೃಷ್ಟರು.

ಪ್ರೀತಿಮತ್ತ ಸಾಗರಾ,
ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,
ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ,

ನೀನು ತೋಳ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಿಡಿಯಬಯಸಿದೆ
ಮರಳು ದಂಡೆಯಿರಿದು ಕೊರೆದು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಲೆಳಸಿದೆ,
ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಛಂದದಲ್ಲಿ,
ಹಾಡಿದಂಥ ಗೀತದಲ್ಲಿ,
ಪ್ರೀತಿರಸವ ಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತ ನನ್ನೆದೆಯನು ಸುತ್ತಿದೆ,
ನನಗರ್ಪಿಸಲೆಂದು ನೊರೆಯ ಹಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿದೆ.
ಪ್ರೀತಿಮತ್ತ ಸಾಗರಾ,
ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,
ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ.

ದೈವ ಹೀನೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಜರೆದೆನು
ಇಂದು ನಿನ್ನ ನೆನಹಿನಿಂದ ಪುಳಕಿತಾಂಗಳಾದೆನು,
ಅಂಗಾಂಗವನೇರಿ ಬಾರೊ,
ಕಣಕಣದಲಿ ಹರಿದು ಬಾರೊ,
ಬೆಂದೊಡಲನು ತಣಿಸಬಾರೊ ನೀಲಸುಭಗ ಸಾಗರಾ,
ಒಲವಿಗಾಗಿ ಬಾಯ್ಬಿಡುತಿಹೆ ಹಣಿಸು ಬಾ ನಿರಂತರಾ,
ಪ್ರೀತಿಮತ್ತ ಸಾಗರಾ,
ಬಾರೊ ಭವ್ಯ ಸುಂದರಾ,
ಕರೆವೆ ನಾ ವಸುಂಧರಾ,

ನನ್ನೆದೆಯನು ಸುತ್ತಿದಂಥ ಸ್ವಸ್ತು ಸುಮನ ಬಂಧನ
ಬಗೆಯೆಲ್ಲವ ಮರುಳುಗೊಳಪ ಹುಸಿಯಾಸೆಯ ನರ್ತನ
ಜರೆದೇಳುವ ಹಾಗೆ ಬಾರೊ,
ನಿಜವನ್ನೇ ಬಿತ್ತ ಬಾರೊ.
ಹುಡಿಹುಡಿಯಲಿ ಹರಣ ಕಿಡಿಯ ತೂರು ಪ್ರಾಣದಾಯಕ
ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿರುವೆನು ಎತ್ತು ಜೀವನಾಯಕ !

ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಕೇತನ

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮಾಜದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ತುಲಿಸಿಲ್ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಜೀವನವು ಸುಂದರವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಸವಿತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ; ಪುರೋಗಾಮಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದ ಹೃದಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಂತೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿತಿಯಷ್ಟೇ ಅದರ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮುನ್ನತ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸೇವೆಗಿಳಿದ ಬರಿಯ ಮಾರಾಟದ ಮಾಟವಲ್ಲ! ಅದೊಂದು ಸಮಾಜ ಸೇವೆ! ಅ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ಜಾಗೃತಿ ಪ್ರಗತಿಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ರಂಜಕ ಬೋಧಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ನವಾಭಿರುಚಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹವ್ಯಾಸವಿದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿಕೇತನಕ್ಕೆ. ನಿಕೇತನವು ಆ ರೂರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವಾತತ್ಪರನಾಗಿ ದುಡಿಯಲು ದಣಿಯಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಾಫಲ್ಯ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜದ ಸಹಕಾರ್ಯವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದೆ.

